

PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST ENERGETICKÉHO AUDITORA

Vydala: Česká energetická agentura
Vinohradská 8
120 00 Praha 2
tel: 02 / 2421 7774, fax: 02 / 2421 7701
e-mail: cea@ceacr.cz
www.ceacr.cz

Zpracoval: DEAS s.r.o.

Tato publikace je určena pro poradenskou činnost a byla zpracována v rámci Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů

Obsah:

1. Současné postavení EA

- 1.1. Úvodem
- 1.2. Energetika a její potenciální rizika
- 1.3. Energetický audit – nástroj racionálního chování
- 1.4. Současné právní postavení energetického auditu
- 1.5. Shrnutí

2. Obecné souvislosti právní odpovědnosti

- 2.1. Právní prostředí, právní vědomí a právní odpovědnost
- 2.2. Právní odpovědnost energetického auditora
 - 2.2.1. Odpovědnost energetického auditora vůči právnímu prostředí – jako podnikatele a osoby, dodržující obecně platné předpisy ve vztahu k realizaci auditu
 - a) Zákon č. 47/1992 Sb., úplné znění občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., jak vyplývá ze změn, doplnění a úprav
 - b) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
 - c) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
 - d) Zákon č. 65/1994 Sb., úplné znění trestního zákona č. 140/1961 Sb.
 - 2.2.2. Odpovědnost energetického auditora vůči zadavateli auditu
 - a) Zákon č. 34/1996 Sb., úplné znění zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
 - b) Zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku
 - 2.2.3. Odpovědnost energetického auditora vůči třetím osobám
 - a) Zákon č. 229/1996 Sb., úplné znění zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek
 - b) Zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže

3. Smluvní vztahy při realizaci EA

- 3.1. Obecné zásady smluvních vztahů
- 3.2. Standardní typy smluvních vztahů
- 3.3. Smluvní zabezpečení realizace energetického auditu
- 3.4. Smlouva o dílo na zpracování energetického auditu
- 3.5. Smlouva o kontrolní činnosti na zpracování kontrolního energetického auditu

4. Závěr

1. Současné postavení EA

1.1. Úvodem

Výroba a rozvod energie v průběhu několika posledních roků prošly významným ekonomickým, legislativním a majetkoprávním vývojem, postupně se staly značně specifickou oblastí podnikání a na problematiku energetiky se při tom nutně zaměřila i pozornost ať již pouze potenciálních, či skutečně aktivních investorů, snažících se realizovat své technicko ekonomické projekty.

Není divu – energetika je nad jiné významným strategickým hospodářským odvětvím, bez něhož by nefungoval ani průmysl, ani oblasti nevýrobních činností a služeb, je ale i odvětvím technicky a ekonomicky značně náročným, vyvíjejícím se a nacházejícím se trvale ve středu veřejného zájmu.

Vývoj posledních roků v oblasti energetiky se promítl nejenom do změn legislativního a ekonomického prostředí, které mimochodem vytvořily právě zde poněkud nepřehledné podmínky podnikání, projevil se však i přímými důsledky na technické úrovni provozovaných zařízení.

Věcná regulace cen energetických komodit řadu roků se totiž realizovala především omezováním růstu cen většiny forem energie, jehož neoddelitelným průvodním jevem bylo značné omezení reprodukčních a investičních opatření na provozovaných zařízeních. V důsledku toho se technické zázemí energetických systémů neinovovalo s dostatečnou pružností a nároky na investice se tak postupně zvyšovaly úměrně zastarávání používaných technických prostředků.

Ani před rokem 1990 nepatřilo energetické hospodářství České republiky mezi příliš zářné příklady hospodaření s energetickými zdroji a tlak na racionální hospodaření s energií začal dostávat zvláštní význam až koncem devadesátých roků v důsledku postupné liberalizace cen energie, odstraňování státních dotací k cenám energie a tedy i s následným zvyšováním platební zátěže odběratelské sféry.

Výchozí technické podmínky, charakterizované postupně zastarávajícím zařízením výroby a rozvodu energie s vysokou měrnou spotřebou energie a vysokými bilančními požadavky odběrných míst, zaviněnými nízkým využitím dodávané energie, jsou však v příkrém protikladu ke snaze o snižování nákladů na provoz energetického hospodářství i na pořizování energetických vstupů výrobní i nevýrobní sféry

Není proto jiné cesty, než se konečně cíleně zabývat odstraňováním zbytečných a nadměrných energetických ztrát, souvisejících s výrobou, rozvodem a spotřebou energie a začít tak postupně přivádět energetické hospodářství naší země na úroveň běžnou v sousedních evropských státech.

Veškerá opatření, zaměřená na snižování stávající energetické a ekonomické náročnosti energetického hospodářství však musí být odůvodněná, koncepčně podložená a dlouhodobě ekonomicky efektivní. Nikdo přece nemůže vkládat peníze do opatření nereálných, nerealizovatelných či přímo ztrátových.

V současné situaci však doposud hraje značně negativní roli i dosavadní nejasná - či spíše absentující – státní energetická politika i změny priorit státní správy, související s politickým vývojem. K pozitivním změnám však přesto postupně dochází a právě na pomoc předpokládanému vývoji vznikl záměr realizace energetického auditu jako zdroje rozhodovacích informací pro racionální volbu opatření snižujících energetické a ekonomické nároky energetického hospodářství.

Existence požadovaného dokumentu - energetického auditu - nutně zakládá i existenci jeho zpracovatele, tedy energetického auditora. A tomu, jak by se měl energetický auditor vypořádat se současným právním prostředím v České republice, je věnován následující text.

1.2. Energetika a její potenciální rizika

Při odstraňování nehospodárností, ztrát a rizik, existujících ve výrobním, distribučním a spotřebním řetězci energetických systémů, lze možné zjištěné nedostatky rozdělit na několik skupin:

- technické,

t.j. existující příčiny neefektivnosti leží výhradně v oblasti technických opatření, např. zvýšená spotřeba energie, nadměrná poruchovost, nevhodné technické zařízení pro požadované účely a pod.

- organizační, případně personální,

kdy zdrojem nedostatků a rizik je aplikace nevhodných nebo neúčinných řídicích a kontrolních postupů v rámci podnikatelského subjektu, obvykle se jedná o nedostatek potřebných rozhodovacích údajů, o nekoncepční rozhodování a o nedostatečnou personální práci, promítající se do chyb provozního personálu či do jeho nízké kvalifikovanosti pro požadované účely

- právní,

spočívající obvykle v nedostatečně zvládnutém vztahu provozovatele k požadavkům právních předpisů, souvisejících s jeho činností, čímž vznikají rizika postihu pro porušení předpisů – tyto sankce se nutně negativně promítají do výsledků hospodářské činnosti provozovatelského subjektu a zvyšují rizika podnikání, do této skupiny spadají i důsledky nekvalitních smluvních vztahů s kooperujícími subjekty a důsledky nevyjasněných majetkoprávních vztahů k provozovanému zařízení

- ekonomické,

kdy zvýšenou nákladovost výroby, distribuce a spotřeby energie způsobují výhradně faktory, související s ekonomickým (případně účetním) zázemím provozní jednotky, obvykle se jedná o nepřiměřeně drahé nákladové vstupy v případech, kdy existuje nabídka vstupů kvalitativně rovnocenných, ale levnějších, nedostatečné sledování provozních ekonomických ukazatelů a následné neúčelné vynakládání provozních prostředků a pod., obecně lze však konstatovat, že v oblasti ekonomické se obvykle promítají důsledky nedostatků, existujících ve všech již uvedených oblastech

Důsledky výše uvedených potenciálních nedostatků se mohou projevat buď jako neodstranitelné ztráty vstupní nebo výstupní energie, nebo zvýšením nákladovosti provozu nad ekonomicky odůvodněné optimální minimum nebo může docházet ke zvýšení podnikatelského rizika nad běžný standard.

Vzhledem k tomu, že všechny uvedené problémové oblasti prokazatelně ovlivňují úroveň hospodaření s energií a ekonomiku provozu energetického hospodářství, lze považovat za

oprávněný požadavek, aby energetický auditor, zpracovávající energetický audit, dokázal spolehlivě identifikovat zjištěné negativní faktory a byl schopen navrhnout reálný postup buď jejich úplného odstranění nebo alespoň minimalizace jejich působení na auditovaný subjekt.

Energetičtí auditoři však obvykle profesně pocházejí z technicko ekonomicky orientovaných profesí a lze proto oprávněně očekávat jejich poněkud nižší informovanost zejména v oblastech legislativně právního charakteru, tedy v problematice, na niž je zaměřeno toto pojednání.

1.3. Energetický audit – nástroj racionálního chování

Jak již bylo řešeno, energetický audit lze považovat za základní rozhodovací dokument, sloužící ke zvýšení efektivity energetického hospodářství, výroby, rozvodu a spotřeby energie.

Význam energetického auditu, obvykle definovaného jako fyzická kontrola stavu energetického zařízení či hospodářství nebo energetických potřeb, vedoucí k technicky a ekonomicky podloženým úpravám zdroje energie, její distribuce nebo místa spotřeb, spočívá v důsledném a nezpochybnitelném definování potenciálu energetických a ekonomických úspor.

Úkolem energetického auditu je proto shromáždit veškeré dostupné informace o technickém stavu energetického zařízení a zásobovaných budov a o způsobu jejich provozování, u výstavby na využití obnovitelných zdrojů pak prověření všech technických podmínek, které mohou následně ovlivnit efektivnost budoucího provozu.

Energetický audit konečně musí vyhodnotit ekonomickou efektivnost nalezeného potenciálu úspor a navrhnout nejvýhodnější variantu opatření k odstranění nedostatků a postupu k zajištění optimální spotřeby energie.

Účel energetického auditu je definován v existující metodice energetického auditu v závislosti na požadavcích zadavatele, kdy energetický audit může sloužit:

- pro jeho zadavatele, tj. vlastníka, správce či provozovatele energetického zařízení a budov, jako rozhodovací základna pro přípravu a realizaci úsporných energetických opatření,
- jako průkaz správnosti při žádostech o jakoukoliv formu státní podpory na realizaci úsporných energetických opatření a nové investiční výstavby energetických zařízení nebo pro jiné obdobné účely,
- pro potřeby státní regulace v energetických odvětvích podle § 11 zákona č.222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o státní energetické inspekci,
- pro bankovní sféru při operacích, souvisejících s poskytováním úvěrů v energetickém sektoru.

Některé formy energetického auditu jsou již v současné době vyžadovány jako podklad pro řešení soudních sporů. Je nutno si však uvědomit, že pro potřebu soudu nemá doposud energetický audit dostatečně jasně formulované právní zázemí a je proto pro tyto účely použitelný pouze jako součást znaleckého posudku, zpracovaného v souladu se zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

Energetický audit musí pro splnění požadovaného účinku poskytnout objektivní popis energetické náročnosti budovy, zařízení, technologie nebo její vybrané posuzované části, musí z něho být patrný potenciál dosažitelné úspory energie spolu se sníženým negativním vlivem na životní prostředí včetně ekonomického vyjádření a musí obsahovat i další potřebné údaje, které mohou podpořit následné rozhodování.

Energetický audit musí proto obsahovat zhodnocení stavu využívání energie auditovaného

subjektu z technických i ekonomických hledisek, definice a lokalizace energetických i finančních ztrát, technicky odůvodněné návrhy na zlepšení stavu, ekonomické vyhodnocení návratnosti investic u navržených opatření a garance správnosti technických i ekonomických údajů.

Splnění požadovaných výstupů energetického auditu garantuje osoba energetického auditora především vlastní oprávněností k výkonu energetického auditu.

Vzhledem k tomu, že v současné době není doposud činnost energetických auditorů konkrétně upravena žádnou platnou právní normou, byla pro účely rekvalifikačních kursů energetických auditorů prozatímně stanovena alespoň základní kritéria, kladená na energetického auditora nad rámec obecně platných limitů v oblasti podnikání. Lze však předpokládat, že po legislativní statutarizaci pozice energetického auditora budou tato kritéria upravena a doplněna.

V současné době se proto uchazeči o statut energetického auditora, získaný formou legální rekvalifikace, dobrovolně zavazují trvale splňovat následující kritéria výkonu kvalifikované činnosti energetického auditora:

- Oprávněnost

k výkonu energetického auditu v souladu se stanovenými kritérii posuzuje a osvědčení o něm vydává státem pověřený orgán (Česká energetická agentura při Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR).

- Kvalifikovanost

auditora je předpokladem pro bezchybný a efektivní výkon auditorské činnosti. Auditorem proto musí být odborně způsobilá osoba, která má příslušné technické odborné vzdělání, předepsanou praxi, která si doplnila svou kvalifikaci pro výkon auditorské činnosti a která se zavázala dodržovat podmínky výkonu auditních činností.

- Bezúhonnost a způsobilost k právním úkonům

kdy trestní bezúhonnost je prokazována výpisem z trestního rejstříku, za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jež souvisí s předmětem auditorské činnosti nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, pokud je obava, že se dopustí stejného nebo jiného podobného činu při výkonu auditorské činnosti.

- Nezávislost

je předpokladem objektivity auditního nálezu, činnosti nezaujaté, nestranné, nezainteresované a nezávislé.

- Ručení za správnost výstupů auditní činnosti

se obvykle předpokládá zejména ve formě finančních garancí, tím však není nijak narušena povinnost auditora odpovídat za výsledky své činnosti v souladu s obecně platnými právními předpisy.

1.4. Současné právní postavení energetického auditu

V době zpracování tohoto textu (konec roku 1998) nebyly v právním prostředí České republiky institut energetického auditora ani podmínky výkonu jeho činnosti při zpracování energetického auditu doposud nijak specificky upraveny.

Zatím jen v některých návrzích budoucích legislativních norem (např. věcného záměru zákona o hospodaření s energií) byla pouze velmi obecně formulována povinnost podrobit svá zařízení a budovy energetickému auditu. Tato povinnost se v návrzích vztahovala na každou právnickou a fyzickou osobu, ucházející se o podporu k úsporám energie a na všechny příspěvkové a rozpočtové státní organizace, včetně obcí a měst. Takto specifický typ energetického auditu se však již provádí pro potřeby České energetické agentury a od roku 1999 se předpokládá i u dalších navrhovaných programů státních podpor.

Z uvedených důvodů se v současné době činnost energetického auditora řídí pouze obecně platnými předpisy, zejména pravidly smluvních vztahů. Činnost energetického auditora je obecně považována za činnost nezávislého podnikatelského subjektu, tj. fyzické nebo právnické osoby, podnikající ve smyslu obecně platných předpisů (tj. dle živnostenského zákona či obchodního zákoníku).

Energetický audit se zpracovává výhradně na základě smlouvy se zadavatelem, zpracované v souladu s obecně platnými předpisy, zejména zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku a zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění jejich pozdějších změn a doplnění, a podléhající tedy obecné závaznosti těmito předpisy chráněné.

Vzhledem k tomu, že energetický audit je již v současné době vyžadován řadou podnikatelských subjektů a orgánů místní a regionální správy pro jejich potřeby, státními orgány pak jako podklad pro rozhodování o poskytnutí podpor ze státních prostředků na energeticky úsporná opatření, nelze připouštět nekvalifikovaný a metodicky nekontrolovaný výkon auditorské činnosti.

Lze proto předpokládat, že i vzhledem ke zvyšujícímu se počtu absolventů rekvalifikačních kurzů energetických auditorů a k jejich postupnému zapojování se do tvorby energetických auditů, dojde v blízké době ke vzniku systému, soustředujícímu správu a dohled nad činností energetických auditorů.

Dále lze předpokládat, že výkonem správních činností v souvislosti s akreditací energetických auditorů bude pověřen některý orgán státní správy nebo orgán se státní správou úzce propojený, např. Česká energetická agentura, která již v této oblasti aktivně působí několik roků.

Bude proto nutné ustavit akreditační systém energetických auditorů, včetně jednoduchých správních a metodických mechanismů, trvale dohlížející na průběžné plnění záměrů a kritérií, kladených jak na energetický audit, tak i na energetické auditory samé, kdy k výkonu činnosti energetického auditora (tj. k podnikání v oblasti energetických auditů), bude pověřen pouze podnikatelský subjekt (fyzická nebo právnická osoba), disponující osobou pověřenou k této činnosti, jejímž jménem energetický audit bude garantován a podepisován.

1.5. Shrnutí

Na základě uvedených skutečností lze konstatovat, že energetický audit je vysoce kvalifikovanou specializovanou odbornou činností, zaměřenou na zlepšování současného stavu energetického hospodářství po stránce technické a ekonomické.

Energetický auditor při zpracování energetického auditu vstupuje do provozní a organizační infrastruktury auditovaného subjektu, shromažďuje a vyhodnocuje klíčové údaje a vyhledává potenciál energetických a ekonomických úspor.

Potenciál dosažitelných úspor se skládá z identifikovaných nedostatků, ztrát, neúčelně či nadměrně vynakládaných nákladů a z potenciálních ekonomických důsledků nepřiměřených podnikatelských rizik.

Energetický audit je tedy do značné míry činností kontrolní, následovanou analýzou zjištěných skutečností a formulováním doporučení k účelné změně výchozího stavu.

Energetický auditor proto nutně přichází do kontaktu se skutečnostmi, které mohou odhalovat chyby a nedostatky v řídicích činnostech a se řadou údajů o ekonomické infrastruktuře auditovaného subjektu.

Jedná se tedy v řadě případů o údaje, které mají pro auditovaný subjekt zcela zásadní význam, které mají charakter údajů obchodně důvěrných a majících pro podnikatelské záměry auditovaného subjektu jednoznačně strategický význam.

Obdobně strategickými informacemi disponuje energetický auditor i v případě návrhu realizace investiční činnosti, zaměřené na technické inovace či reprodukční opatření, v případě návrhu způsobů jejich financování nebo v případě návrhu koncepčního rozvoje auditem posuzované oblasti či regionu.

Závěry a výstupy energetického auditu mohou být pro svůj strategický význam v některých případech snadno účelově zneužity v rámci konkurenčního boje nebo jako nástroj lokálních lobbystických uskupení a může tak dojít k těžko odstranitelné škodě na straně zadavatele auditu, energetického auditora či třetích subjektů.

Vzhledem k tomu, že statut energetického auditora ani jeho odpovědnost za výkon činnosti nejsou doposud právně upraveny, nepožívají ani dokument energetického auditu ani osoba energetického auditora speciální právní ochrany a je nutno řešit je proto výhradně v rámci stávajících právních úprav.

Jediným způsobem, jak zajistit nezbytnou ochranu energetického auditu i energetického auditora, zacházejících s často „choulostivými“ daty a informacemi, je realizace nezpochybnitelného energetického auditu neméně nezpochybnitelnou osobou energetického auditora, trvalá a důsledná ochrana zpracovávaných informací a výstupů auditu a poskytování právní garance auditem dotčeným subjektům.

Za základní postuláty splnění požadovaného efektu lze proto považovat soulad činnosti energetického auditora s limity a podmínkami aktuálně platného právního prostředí, vysokou míru osobní odpovědnosti energetického auditora a jeho maximálně vyspělé právní vědomí, založené na akceptování plné právní odpovědnosti za realizaci energetického auditu i možných důsledků této činnosti.

2. Obecné souvislosti právní odpovědnosti

2.1. Právní prostředí, právní vědomí a právní odpovědnost

Operujeme-li s pojmy „právní prostředí“, „právní vědomí“ a „právní odpovědnost“, je nutno se alespoň ve zkratce zmínit se o tom, co vlastně tyto pojmy představují a jaké k nim je nutno zaujmout stanovisko.

Důvodem není snad ani tak snaha o redefinování uvedených pojmů ve vazbě na energetický audit, jako spíše pokus o jejich obecnější formulování s ohledem na vztah jinak sice řadového občana a podnikatele, navíc však odpovědně vystupujícího energetického auditora, k prostředí v němž se pohybuje a vytváří si vztahy se subjekty dotčenými jeho činností.

Navíc není žádným tajemstvím, že jakkoliv právě tyto pojmy jsou v každodenní praxi značně frekventované, pravý význam jejich uživatelům či adresátům někdy poněkud uniká.

Právní prostředí

zabezpečované státní mocí v našem státě, je formulováno a konkrétně upraveno nejvyšším zákonem – zákonem č. 1/1993 Sb., ústavou České republiky - následovně (cit.):

Čl.1 Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodách člověka a občana.

Čl.2 (1) Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.

Čl.2 (2) Ústavní zákon může stanovit, kdy lid vykonává státní moc přímo.

Čl.2 (3) Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

Čl.2 (4) Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Zákonodárnou mocí ustanovuje ústava dvoukomorový Parlament, t.j. Poslaneckou sněmovnu a Senát.

Výkonnou mocí je prezident republiky, vláda, ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy a státní zastupitelství. Ústava určuje způsob jejich volby, postup uvádění do funkce i jejich kompetence a stanoví m.j.:

- K provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení. Nařízení podepisuje předseda vlády a příslušný člen vlády.

- Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.

- Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.

- Státní zastupitelství zastupuje veřejnou žalobu v trestním řízení; vykonává i další úkoly, stanoví-li tak zákon, zákon rovněž stanoví postavení a působnost státního zastupitelství.

Výkon soudní moci ukládá ústava nezávislým soudům s tím, že soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí a nestranní.

Soudním orgánem ochrany ústavnosti je Ústavní soud, vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro všechny orgány i osoby.

Nezávislé soudy jsou povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. Jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy. Jejich soustavu

tvoří Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy. Působnost a organizaci soudů stanoví zákon.

Soudce je při rozhodování vázán zákonem; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem. Dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věc použito, je v rozporu s ústavním zákonem, předloží věc Ústavnímu soudu.

Všichni účastníci řízení mají před soudem rovná práva.

Jako další mocenské instituty určuje ústava Nejvyšší kontrolní úřad, Českou národní banku a orgány územní samosprávy. Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky. Vyššími územními samosprávnými celky jsou země nebo kraje, které jsou samostatně spravovány příslušnými zastupitelstvy, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.

Působnost zastupitelstev může být stanovena jen zákonem, zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky, výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.

Právní prostředí lze tedy obecně charakterizovat jako existenci funkčního systému ochrany práv a svobod občanů prostřednictvím orgánů státní moci.

Právní vědomí

Právní vědomí občana by nemělo být odvozeno od pouhé znalosti právního prostředí, jeho struktury, nástrojů a postupů, ale mělo by být založeno především na přirozeném respektu občana k právnímu prostředí, na snaze o zcela přirozené dodržování stanovených pravidel a na respektu k právům, potřebám a zájmům ostatních občanů.

Za aktivní projev právního vědomí občana lze považovat též nejen přirozenou odpovědnost občana ve vztahu k jiným osobám, ale i snahu o trvalé odstraňování příčin a důsledků porušování zákonů, předpisů i standardních etických norem.

Právní vědomí občana není tedy jednoznačně definovatelný prvek právního prostředí, ale spíše odpovědný vztah občana k prostředí, v němž žije a realizuje své potřeby a zájmy.

Právní vědomí je nevymahatelné, právně vymahatelné jsou pouze důsledky porušování zákonnosti jako průvodního jevu nedostatku právního vědomí.

Právní odpovědnost

Právní odpovědnost lze definovat jako legální nástroj, bránící porušování stanovených právních normativů, chránících zájmy společnosti, ústavního zřízení, jakož i práva a oprávněné zájmy fyzických a právnických osob.

Prostředkem k dosažení tohoto cíle je systém právních norem, upravujících pravidla a postupy realizace vzájemných vztahů mezi dotčenými subjekty, doplněný možností vymáhání oprávněných nároků právní cestou pomocí jednotlivých prvků existujícího právního prostředí, t.j. systémem institutů výkonné a soudní moci.

Trestně právní odpovědnost

Trestně právní odpovědnost je definována trestním zákonem, jehož účelem je chránit zájmy společnosti, ústavní zřízení České republiky, práva a oprávněné zájmy fyzických a právnických osob.

Prostředky k dosažení účelu trestního zákona jsou pohružka tresty, ukládání a výkon trestů a ochranná opatření.

Za trestný čin je považován pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v zákonu č. 140/1961 Sb., trestním zákonu, ve znění jeho změn a doplnění. Pro kvalifikaci trestnosti činu je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti. Stupeň nebezpečnosti činu je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

Při tom platí, že trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

2.2. Právní odpovědnost energetického auditora

Právní odpovědnost energetického auditora lze velmi obecně rozdělit dle vztahu k subjektům, s nimiž energetický auditor při realizaci auditu přichází do kontaktu :

- obecná právní odpovědnost energetického auditora – občana a podnikatele
- odpovědnost vůči klientovi - zadavateli energetického auditu
- odpovědnost vůči třetím osobám, včetně státní správy

Je však třeba konstatovat, že předpisy, upravující výše uvedené problematiky se navzájem značně prolínají a doplňují a že je třeba proto chápat jimi upravené právní prostředí jako celek.

Ke komplexnímu přístupu ke stávajícímu pojetí právních úprav nutí i poměrně značná nekompatibilita stávající legislativní základny a především absence speciálních právních norem, upravujících výhradně problematiku realizace energetického auditu a činnosti energetických auditorů vůbec.

V současné době tedy nelze ochranu působení energetického auditora ani výstupů jeho činnosti řešit jinak, než v kontextu souhrnu obecně platných předpisů standardního právního prostředí. Jedná se tedy o oblast značně komplikovanou a nepřehlednou a je pouze otázkou času a zřejmě i značně dlouhodobého vývoje, zda a jak se tyto podmínky činnosti v oblasti energetického auditu postupně zjednoduší a zpřehlední.

Pro potřeby tohoto textu jsou dále uvedeny nejvýznamnější právní normy a z nich jsou vybrána nejdůležitější ustanovení, vztahující se k jednotlivým problémovým oblastem.

Doslovné citace z předpisů jsou uváděny kurzívou.

2.2.1. Odpovědnost energetického auditora vůči právnímu prostředí – jako podnikatele a osoby, dodržující obecně platné předpisy ve vztahu k realizaci auditu

Odpovědnost energetického auditora vůči obecným požadavkům, parametrům a limitům právního prostředí vyplývá z obecně platných a závazných právních normativů, upravujících vztah občana vůči jiným subjektům a podmínky vzniku, existence a vzájemných vztahů podnikatelských subjektů.

Nedílnou součástí těchto vztahů je i trestně právní odpovědnost, vznikající při prokazatelně úmyslných porušeních právních předpisů nebo při trestných činech z nedbalosti.

Z obecně platných předpisů pak svým významem vynikají ustanovení, upravující pravidla smluvních závazkových vztahů, kdy jednak smluvní zabezpečení realizace energetického auditu je základním dokumentem, upravujícím vztahy mezi zadavatelem a zpracovatelem auditu, a jednak aktuálně platné smluvní závazkové vztah, existující u auditem posuzovaného subjektu, mohou významně ovlivňovat jeho provozní a ekonomické parametry a tedy i výstupy energetického auditu.

Problematika uzavírání smlouvy na realizaci energetického auditu je pojednána v samostatné části textu.

Základní právní normy

a) Zákon č. 47/1992 Sb., úplné znění občanského zákoníku ze dne 26. února 1964 č. 40 Sb., jak vyplývá ze změn, doplnění a úprav

b) Zákon č. 513/1991 Sb. ze dne 5. listopadu 1991, obchodní zákoník ve znění zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb., zákona

č. 156/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 77/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb. a zákona č. 165/1998 Sb.

c) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

d) Zákon č. 65/1994 Sb., úplné znění trestního zákona ze dne 29. listopadu 1961 č. 140 Sb., jak vyplývá ze změn a doplnění provedených

Vybrané pasáže nejvýznamnějších předpisů ve vztahu k realizaci energetického auditu

a) Zákon č. 47/1992 Sb., úplné znění občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., jak vyplývá ze změn, doplnění a úprav

Z aktuálně platného znění zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, mají pro vlastní činnost energetického auditora zásadní význam zejména následující ustanovení:

- v části první, hl. I. m.j.:

- §1 (1) *Úprava občanskoprávních vztahů přispívá k naplňování občanských práv a svobod, zejména ochrany osobnosti a nedotknutelnosti vlastnictví.*

- §1 (2) *Občanský zákoník upravuje majetkové vztahy fyzických a právnických osob, majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem, jakož i vztahy vyplývající z práva na ochranu osob, pokud tyto občanskoprávní vztahy neupravují jiné zákony.*

.....

- §2 (1) *Občanskoprávní vztahy vznikají z právních úkonů nebo z jiných skutečností, s nimiž zákon vznik těchto vztahů spojuje.*

- §2 (2) *V občanskoprávních vztazích mají účastníci rovné postavení.*

- §2 (3) *Účastníci občanskoprávních vztahů si mohou vzájemná práva a povinnosti upravit dohodou odchylně od zákona, jestliže to zákon výslovně nezakazuje a jestliže z povahy ustanovení zákona nevyplývá, že se od něj nelze odchýlit.*

.....

- §4 *Proti tomu, kdo právo ohrozí nebo poruší, lze se domáhat ochrany u orgánu, který je k tomu povolán. Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem soud.*

- §5 *Došlo-li ke zřejmému zásahu do pokojného stavu, lze se domáhat ochrany u příslušného orgánu státní správy. Ten může předběžně zásah zakázat nebo uložit, aby byl obnoven předešlý stav. Tím není dotčeno právo domáhat se ochrany u soudu.*

.....

- §18 (1) *Způsobilost mít práva a povinnosti mají i právnické osoby.*

- §19 (2) *Právnické osoby vznikají dnem, ke kterému jsou zapsány do obchodního nebo jiného zákonem určeného rejstříku, pokud nestanoví zvláštní zákon jejich vznik jinak.*

- uvedená ustanovení definují účastníky občanskoprávních vztahů a jejich základní práva a povinnosti, dále v části první, hl. IV. – Právní úkony – jsou m.j. uvedena následující ustanovení, vztahující se zejména k problematice smluvních závazkových vztahů:

- §34 *Právní úkon je projev vůle směřující zejména ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují.*

.....

- §37 (1) *Právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný.*

- §37 (2) *Právní úkon, jehož předmětem je plnění nemožné, je neplatný.*

- §37 (3) Právní úkon není neplatný pro chyby v psaní a počtech, je-li jeho význam nepochybný.

.....

- §39 Neplatný je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům.

.....

- §43 Účastníci jsou povinni dbát, aby při úpravě smluvních vztahů bylo odstraněno vše, co by mohlo vést ke vzniku rozporů.

.....

- §49 Účastník, který uzavřel smlouvu v tísní za nápadně nevýhodných podmínek, má právo od smlouvy odstoupit.

- za významnou lze považovat část šestou zákona, stanovící podmínky odpovědnosti za škodu a za bezdůvodné obohacení m.j. v následujících ustanoveních:

- §415 Každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.

.....

- §420 (1) Každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.

.....

- § 420 (3) Odpovědnosti se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.

- §420a (1) Každý odpovídá za škodu, kterou způsobí jinému provozní činností.

.....

- Případy zvláštní odpovědnosti - §421 Každý, kdo od jiného převzal věc, jež má být předmětem jeho závazku, odpovídá za její poškození, ztrátu nebo zničení, ledaže by ke škodě došlo i jinak.

.....

- Odpovědnost za škodu způsobenou úmyslným jednáním proti dobrým mravům - §424 Za škodu odpovídá i ten, kdo ji způsobil úmyslným jednáním proti dobrým mravům.

.....

- Způsob a rozsah náhrady - §442 (1) Hradí se skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk).

- §442 (2) Škoda se hradí v penězích; požádá-li však o to poškozený a je-li to možné a účelné, hradí se škoda uvedením do předešlého stavu.

.....

- při vzniku bezdůvodného obohacení zákon stanoví m.j.:

- §451 (1) Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat.

- §451 (2) Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.

.....

- §456 Předmět bezdůvodného obohacení se musí vydat tomu, na jehož úkor byl získán. Nelze-li toho, na jehož úkor byl získán, zjistit, musí se vydat státu.

- část osmá zákona se podrobně zabývá problematikou závazkového práva, kde m.j. stanoví:

- §488 - *Závazkový právní vztah - Závazkovým vztahem je právní vztah, ze kterého věřiteli vzniká právo na plnění (pohledávka) od dlužníka a dlužníkovi vzniká povinnost splnit závazek.*

- *Vznik závazku - §489 Závazky vznikají z právních úkonů, zejména ze smluv, jakož i ze způsobené škody, z bezdůvodného obohacení nebo z jiných skutečností uvedených v zákoně.*

- *§490 Vznik smluv, kterými se zakládají závazky, se řídí ustanoveními §43 a násl., pokud dále není stanoveno jinak.*

.....

- *Odpovědnost za vady - §499 Kdo přenechá jinému věc za úplatu, odpovídá za to, že věc v době plnění má vlastnosti výslovně vymíněné nebo obvyklé, že je ji možno použít podle povahy a účelu smlouvy nebo podle toho, co účastníci ujednali, a že věc nemá právní vady.*

.....

- *§507 (1) Nelze-li vadu odstranit a nelze-li pro ni věc užívat dohodnutým způsobem nebo řádně, je nabyvatel oprávněn domáhat se zrušení smlouvy. Jinak se může nabyvatel domáhat buď přiměřené slevy z ceny nebo opravy nebo doplnění toho, co chybí.*

- *§507 (2) Práva vyplývající z odpovědnosti za vady mohou být při jednotlivých závazcích upravena zákonem nebo dohodnuta účastníky jinak.*

.....

- *§509 (1) Oprávněný má právo na náhradu nutných nákladů, které mu vznikly v souvislosti s uplatněním práva z odpovědnosti za vady. Toto právo je třeba uplatnit u povinného nejpozději do jednoho měsíce po uplynutí doby, ve které je třeba vytknout vady; jinak právo zanikne.*

.....

- *§510 Uplatnění nároku z odpovědnosti za vady nevylučuje nárok na náhradu škody, která z vady vznikla.*

- dále jsou upravena pravidla, vztahující se ke změnám, zajištění a zániku závazků, a jsou uvedeny zásady realizace následujících definovaných smluvních závazkových vztahů:

- kupní smlouva – od §588

- směnná smlouva - od §611

- darovací smlouva – od §628

- pro realizaci energetického auditu jsou pak zvláště významná následující ustanovení, vztahující se ke smlouvě o dílo:

- *§631 Smlouvou o dílo zavazuje se objednateli ten, komu bylo dílo zadáno (zhotovitel díla), že je za sjednanou cenu provede na své nebezpečí.*

.....

- *§633 (1) Zhotovitel je povinen dílo provést podle smlouvy, řádně a v dohodnuté době. Je-li pro provedení díla stanovena závazná technická norma, musí provedení odpovídat této normě.*

- *§633 (2) Na obsahu smlouvy a povaze díla závisí, zda je zhotovitel povinen provést je osobně nebo zda je oprávněn dát dílo provést na svoji odpovědnost.*

.....

- *§634 (2) Není-li dohodnuto jinak, platí se cena až po skončení díla. Provádí-li se však dílo po částech nebo vyžaduje-li provedení díla značných nákladů, je ten, komu bylo zadáno, oprávněn požadovat již během provádění díla od objednatele přiměřené zálohy.*

- §635 (4) *Odstoupí-li objednatel od smlouvy, je povinen zaplatit zhotoviteli částku připadající na provedenou práci a vzniklé náklady podle původně dohodnuté ceny, pouze měl-li z částečného plnění smlouvy majetkový prospěch.*

.....

- §636 (1) *Nelze-li cenu při uzavření smlouvy sjednat pevnou částkou, musí se určit alespoň odhadem. Zjistí-li zhotovitel dodatečně, že bude třeba cenu určenou odhadem podstatně překročit, je povinen na to objednatele bez prodlení písemně upozornit a oznámit mu nově určenou cenu; jinak nemá právo na zaplacení rozdílu v ceně.*

.....

- §636 (3) *Neodstoupí-li objednatel od smlouvy bez zbytečného odkladu, je povinen zaplatit za poskytnutou službu nově určenou vyšší cenu.*

.....

- §648 (1) *Jde-li o vadu, kterou lze odstranit, je objednatel oprávněn požadovat bezplatné odstranění vady. Zhotovitel je povinen odstranit vadu bez zbytečného odkladu.*

- §648 (2) *Jde-li o vadu, kterou nelze odstranit a která brání tomu, aby věc mohla být podle objednávky řádně užívána jako věc bez vady, má objednatel právo na zrušení smlouvy. Totéž právo mu přísluší u vad odstranitelných, jestliže pro opětovné vyskytnutí vady po opravě nebo pro větší počet vad nemůže věc řádně užívat. Jde-li o vadu neodstranitelnou, která však nebrání řádnému užívání věci podle objednávky, má objednatel právo na přiměřenou slevu.*

- další ustanovení zákona jsou věnována problematice půjčky, výpůjčky, smlouvy nájemní (vč. zvláštních ustanovení, vztahujících se k nájmu bytů), dále smluv příkazních, o úschově, o ubytování, o přepravě, smluv zprostředkovatelských, vkladových, pojistných a dalších, nevztahujících se již k problematice činnosti energetického auditora

Shrnutí

Je patrné, že těžiště uplatnění zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, leží při vytváření vzájemných vztahů mezi fyzickými a právnickými osobami, při realizaci obecných smluvních závazkových vztahů, zejména však tam, kde není konkrétní problematika upravena speciálními předpisy.

b) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, stanoví zejména následující pravidla a souvislosti s podnikáním v energetických oborech:

- část první - *Základní ustanovení, Hlava I, Díl I.*

- §2 /1/ *Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.*

- § 2 /2/ *Podnikatelem podle tohoto zákona je:*

a/ osoba zapsaná v obchodním rejstříku

b/ osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění

c/ osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů (týká se zejména podnikání v souladu se zákonem č. 222/1994 Sb.).

- §3 /1/ Do obchodního rejstříku se zapisují:

a/ obchodní společnosti, družstva a jiné právnické osoby, o nichž to stanoví zákon,

b/ zahraniční osoby podle §21, odst. /4/

- §3 /2/ Fyzická osoba s bydlištěm na území ČR, která je podnikatelem ve smyslu tohoto zákona (§2, odst. /2/, písm. b/ až d/) se запиše do obchodního rejstříku na vlastní žádost nebo stanoví-li tak zvláštní zákon.

- §4 Ustanoveními tohoto zákona se řídí i vztahy jiných osob než podnikatelů, stanoví-li to tento zákon nebo zvláštní zákon.

- v dalších částech obchodního zákoníku jsou uvedeny úpravy oblastí, které mohou souviset s podnikáním v energetických oborech, zejména se statutarizací podnikatelských subjektů - Díl II. - Podnik a obchodní jmění, Díl III. - Obchodní jméno, Díl IV. - Jednání podnikatele a pro výkon činnosti energetického auditora významný Díl V. - Obchodní tajemství, uvádějící m.j.:

- §17 Předmětem práv náležejících k podniku je i obchodní tajemství. Obchodní tajemství tvoří veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné, mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje.

- §18 Podnikatel provozující podnik, na který se obchodní tajemství vztahuje, má výlučné právo tímto tajemstvím nakládat, zejména udělit svolení k jeho užití a stanovit podmínky takového užití.

- §19 Právo k obchodnímu tajemství trvá, pokud trvají skutečnosti uvedené v §17.

- §20 Proti porušení nebo ohrožení práva na obchodní tajemství přísluší podnikateli právní ochrana jako při nekalé soutěži.

- hlava II upravuje podmínky podnikání zahraničních osob, hlava III. pak náležitosti související se zápisem do obchodního rejstříku a jeho vedení rejstříkovým soudem, hlava IV stanoví podmínky vedení účetnictví podnikatelů následovně:

- §36 Podnikatelé zapsaní v obchodním rejstříku (dále jen zapsaní podnikatelé) účtují v soustavě podvojného účetnictví o stavu a pohybu obchodního majetku a závazků, čistého obchodního jmění, o nákladech, výnosech a zisku nebo ztrátě podniku.

.....

- §40 Akciové společnosti zveřejňují údaje z účetních závěrek ověřených auditorem, ostatní obchodní společnosti a družstva mají tuto povinnost, jen pokud tak stanoví zvláštní zákon (§774 - Vyhláška FMF č. 63/1989 Sb., o ověřovateli /auditorech/ a jejich činnosti se použije po účinnosti tohoto zákona i pro činnost auditorů podle §40 tohoto zákona, a to až do nové zákonné úpravy).

- hlava V zákona stanoví základní podmínky vedení hospodářské soutěže s tím, že v dílu II. definuje pojem nekalá soutěž:

- §44 /1/ *Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Nekalá soutěž se zakazuje.*

- §44 /2/ *Nekalou soutěží podle odst. /1/ je zejména:*

a/ klamavá reklama

b/ klamavé označování zboží a služeb

c/ vyvolávání nebezpečí záměny

d/ parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele

e/ podplácení

f/ zlehčování

g/ porušování obchodního tajemství

h/ ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí

- *právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži stanoví zákon v dílu III.:*

- §53 *Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou se proti rušiteli domáhat, aby se tohoto jednání zdržel a odstranil závadný stav. Dále mohou požadovat přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.*

- §54 (1) *Právo, aby se rušitel protiprávního jednání zdržel a aby odstranil závadný stav, může mimo případy uvedené v §48 až 51 uplatnit kromě soutěžitele též právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo spotřebitelů.*

- §54 (2) *Jakmile bylo zahájeno řízení ve sporu o zdržení se jednání nebo o odstranění závadného stavu anebo bylo pravomocně skončeno, nejsou žaloby dalších oprávněných osob pro tytéž nároky z téhož jednání přípustny; to není na újmu práva těchto dalších osob připojit se k zahájenému sporu podle obecných ustanovení jako vedlejší účastníci. Pravomocné rozsudky vydané o těchto nárocích k žalobě i jen jednoho oprávněného jsou účinné i pro další oprávněné.*

- §55 (1) *Při ústních jednáních ve sporech podle předchozích ustanovení může být rozhodnutím soudu na návrh nebo z úřední moci vyloučena veřejnost, jestliže by veřejným projednáváním došlo k ohrožení obchodního tajemství anebo veřejného zájmu.*

- §55 (2) *Soud může účastníku, jehož návrhu bylo vyhověno, přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady účastníka, který ve sporu neuspěl, a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění.*

- *část druhá zákona se zabývá konkrétními náležitostmi spojenými se vznikem, fungováním a zánikem obchodních společností a družstva, třetí část zákona se podrobně věnuje obchodním závazkovým vztahům, např. v hl. I.:*

- §261 /1/ *Tato část zákona upravuje závazkové vztahy mezi podnikateli, jestliže při jejich vzniku je zřejmé s přihlédnutím ke všem okolnostem, že se týkají jejich podnikatelské činnosti.*

- §261 /2/ *Touto částí zákona se řídí rovněž závazkové vztahy mezi státem nebo samosprávnou územní jednotkou a podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, jestliže se týkají zabezpečování veřejných potřeb. K tomuto účelu se za stát považují státní organizace, jež nejsou podnikateli, při uzavírání smluv, z jejichž obsahu vyplývá, že jejich obsahem je uspokojování veřejných potřeb.*

- hlava II obsahuje zvláštní ustanovení o některých obchodních závazkových vztazích, v dělení na témata díl I. - Kupní smlouva, díl II. - Ujednání v souvislosti s kupní smlouvou, díl III. - Smlouva o prodeji podniku, díl IV. - Smlouva o koupi najaté věci, díl V. - Smlouva o úvěru, díl VI. - Licenční smlouva k předmětům průmyslového vlastnictví, díl VII. - Smlouva o uložení věci, díl VIII. - Smlouva o skladování a zvláště díl IX. - Smlouva o dílo, kde je m.j. uvedeno:

- *Základní ustanovení - §536 (1) Smlouvou o dílo se zavazuje zhotovitel k provedení určitého díla a objednatel se zavazuje k zaplacení ceny za jeho provedení.*

- *§536 (2) Dílem se rozumí zhotovení určité věci, pokud nespadá pod kupní smlouvu, montáž určité věci, její údržba, provedení dohodnuté opravy nebo úpravy určité věci nebo hmotně zachycený výsledek jiné činnosti. Dílem se rozumí vždy zhotovení, montáž, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.*

- *§536 (3) Cena musí být ve smlouvě dohodnuta nebo v ní musí být alespoň stanoven způsob jejího určení, ledaže strany ve smlouvě projeví vůli uzavřít smlouvu i bez tohoto určení.*

- *Provedení díla - §537 (1) Zhotovitel je povinen provést dílo na svůj náklad a na své nebezpečí ve sjednané době, jinak v době přiměřené s přihlédnutím k povaze díla. Nevyplývá-li ze smlouvy nebo z povahy díla něco jiného, může zhotovitel provést dílo ještě před sjednanou dobou.*

- *§537 (2) Objednatel je povinen provedené dílo převzít.*

- *§538 Zhotovitel díla může pověřit jeho provedením jinou osobu, jestliže ze smlouvy nebo z povahy díla nevyplývá nic jiného. Při provádění díla jinou osobou má zhotovitel odpovědnost, jako by dílo prováděl sám.*

- *§ 539 - Věci určené k provedení díla*

- *§539 (1) Věci, které má objednatel podle smlouvy opatřit k provedení díla, je povinen předat zhotoviteli v době určené ve smlouvě, jinak bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy....*

- *§539 (2) Neopatří-li věci objednatel včas, může mu pro to zhotovitel poskytnout přiměřenou lhůtu a po jejím marném uplynutí může sám po předchozím upozornění opatřit věci na účet objednatele. Objednatel je povinen uhradit jejich cenu a účelné náklady s tím spojené bez zbytečného odkladu poté, kdy jej o to zhotovitel požádá.*

- *§539 (3) Věci, které jsou potřebné k provedení díla a k jejichž opatření není podle smlouvy zavázán objednatel, je povinen opatřit zhotovitel.*

.....

- *§540 (2) Za věc převzatou od objednatele do opatrování za účelem jejího zpracování při provádění díla nebo za účelem její opravy nebo úpravy odpovídá zhotovitel jako skladovatel.*

- *§540 (3) Po dokončení díla nebo po zániku závazku dílo provést je zhotovitel povinen bez zbytečného odkladu vrátit objednateli věci od něho převzaté, jež nebyly zpracovány při provádění díla.*

- *§ 542 - Vlastnické právo k zhotovované věci a nebezpečí škody na ní*

- *§542 (1) Jestliže zhotovitel zhotovuje věc u objednatele, na jeho pozemku nebo na pozemku, který objednatel opatřil, objednatel nese nebezpečí škody na zhotovované věci a je jejím vlastníkem, jestliže smlouva nestanoví něco jiného....*

.....

- *Cena za dílo - §546 (1) Objednatel je povinen zhotoviteli zaplatit cenu dohodnutou ve smlouvě nebo určenou způsobem stanoveným ve smlouvě. Není-li cena takto dohodnutá nebo určitelná a smlouva je přesto platná (§536 odst. 3), je objednatel povinen zaplatit cenu, která se obvykle platí za srovnatelné dílo v době uzavření smlouvy za obdobných obchodních podmínek.*

.....

- § 548 (1) *Objednatel je povinen zaplatit zhotoviteli cenu v době sjednané ve smlouvě. Pokud ze smlouvy nebo tohoto zákona nevyplývá něco jiného, vzniká nárok na cenu provedením díla.*

- § 548 (2) *Odstoupil-li zhotovitel od smlouvy pro prodlení objednávky a nespočívá-li překážka pro splnění povinnosti objednatele v okolnostech vylučujících odpovědnost (§374), náleží zhotoviteli cena, na kterou má nárok na základě smlouvy. Od této ceny se však odečte to, co zhotovitel ušetřil neprovedením díla v plném rozsahu.*

- § 550 a následující jsou zaměřeny na způsob provádění díla a m.j. uvádějí:

- § 551 (1) *Zhotovitel je povinen upozornit objednatele bez zbytečného odkladu na nevhodnou povahu věci převzatých od objednatele nebo pokynů daných mu objednatelem k provedení díla, jestliže zhotovitel mohl tuto nevhodnost zjistit při vynaložení odborné péče.....*

- § 553 (1) *Stanoví-li smlouva, že objednatel je oprávněn zkontrolovat předmět díla na určitém stupni jeho provádění, je zhotovitel povinen včas objednatele pozvat k provedení kontroly.*

- § 554 a následující zákona se věnují podmínkám provedení díla:

- § 554 (6) *Požádá-li o to kterákoli strana, sepíše se o předání předmětu díla zápis, který podepíší obě strany.*

- § 560 a následující se zabývá vadami díla a uvádí m.j.:

- § 564 *Při vadách díla platí přiměřeně §436 až 441. Objednatel však není oprávněn požadovat provedení náhradního díla, jestliže předmět díla vzhledem k jeho povaze nelze vrátit nebo předat zhotoviteli.*

- další části předpisu upravují v dílu X. – problematiku smlouvy mandátní, v dílu XI. smlouvy komisionářské a v dílu XII. smlouvy o kontrolní činnosti, kde se m.j. uvádí:

- § 591 *Smlouvou o kontrolní činnosti se zavazuje vykonavatel kontroly provést nestranné zjištění stavu určité věci nebo ověření výsledku určité činnosti a vydat o tom kontrolní osvědčení a objednavatel kontroly se zavazuje zaplatit mu za to úplatu.*

- § 592 /1/ *Vykonavatel kontroly je povinen provést kontrolu nestranným způsobem a zjištěný stav popsat v kontrolním osvědčení.*

- § 592 /2/ *Ustanovení smlouvy, jimiž se ukládají vykonavatelům kontroly povinnosti, jež by mohly ovlivnit nestrannost prováděné kontroly nebo správnost kontrolního osvědčení, jsou neplatná.*

- § 593 *Vykonavatel kontroly je povinen provádět kontrolu s vynaložením odborné péče s přihlédnutím ke stanovenému způsobu kontroly, k době, místu a rozsahu kontroly, jakož i ke stavu, v jakém se nacházel předmět kontroly v době jejích provádění.*

- část čtvrtá a poslední obchodního zákoníku obsahuje ustanovení společná, přechodná a závěrečná.

Shrnutí:

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších změn a doplnění, je základním předpisem, upravujícím postavení podnikatelských subjektů, stanovícím podmínky realizace vybraných obchodních závazkových vztahů mezi podnikatelskými subjekty a upravujícím i další vztahy související s podnikáním.

Při porovnání zaměření obchodního zákoníku se zákoníkem občanským je patrné, že zatímco občanský zákoník působí zcela obecně na všechny vztahy mezi fyzickými a právnickými osobami, obchodní zákoník podrobněji upravuje pouze část této oblasti, týkající se výhradně podnikatelské činnosti. Je dále též patrné, že volba použití ustanovení občanského nebo obchodního zákoníku jako legislativní základny pro formulování smluvního závazkového vztahu je tedy přímo závislá na typu subjektů, které se vztahu účastní.

Jedná-li se o vytváření smluvního vztahu mezi výhradně podnikatelskými subjekty, lze využít detailní rozpracování podmínek, stanovené obchodním zákoníkem, pokud je smluvní vztah vytvářen mezi subjekty podnikatelského charakteru a subjekty nepodnikatelskými (např. fyzickými osobami - občany) je nutno postupovat v intencích zákoníku občanského. Obdobně je však nutno postupovat i v případech, kdy konkrétní pravidla vztahu mezi subjekty nejsou obchodním zákoníkem ani jiným předpisem konkrétně formulována a jsou obsažena pouze v zákoníku občanském.

c) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

K výkonu činnosti energetického auditora se vztahují základní předpisy, upravující podmínky podnikání občanů - zákon Federálního shromáždění č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů a s ním související postupně novelizovaný zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

Zákon č. 455/1991 Sb. ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších změn a doplnění obsahuje m.j. následující významná ustanovení, kdy v části I. - Všeobecná ustanovení - v hlavě I. - Předmět úpravy - stanoví m.j.:

- §2 - Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.

.....

- §3 (1) Živností není m.j.:

a) provozování činnosti vyhrazené zákonem státu nebo určené právnické osobě,

b) využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti, chráněných zvláštními zákony, jejich původci nebo autory

- §3 (2) Živností dále není v rozsahu zvláštních zákonů činnost fyzických osob:

....

c) advokátů, komerčních právníků, notářů a patentových zástupců,

d) znalců a tlumočnicků,

e) auditorů a daňových poradců...

- §3 (3) Živností dále není:

....

d) výroba elektřiny, plynu nebo tepla a rozvod elektřiny, plynu nebo tepla fyzickým či právnickým osobám, zajišťované ve veřejném zájmu,

....

l) státní zkušebnictví,

....

n) státní odborný dozor nad bezpečností práce a technických zařízení,

- hlava II. zákona stanoví dále základní podmínky k provozování živnosti:

- §5 - *Subjekty oprávněné provozovat živnost*
- §5 (1) *Živnost může provozovat fyzická nebo právnická osoba, splní-li podmínky stanovené tímto zákonem (dále jen "podnikatel"); státní povolení k provozování živnosti (dále jen "koncese") se vyžaduje jen v případech vymezených tímto zákonem.*
- §6 - *Všeobecné podmínky provozování živnosti*
- §7 - *Zvláštní podmínky provozování živnosti*
- §7 (1) *Zvláštními podmínkami provozování živnosti jsou odborná nebo jiná způsobilost, pokud je tento zákon nebo zvláštní předpisy vyžadují.*

.....

- §9 - *Rozdělení živností*

Živnosti jsou:

a) ohlašovací, které při splnění stanovených podmínek smějí být provozovány na základě ohlášení,

b) koncesované, které smějí být provozovány na základě koncese.

- §10 - *Živnostenské oprávnění.....*

- dále jsou upraveny podmínky provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce, užívání a evidování provozoven, část II. zákona podrobně pojednává o jednotlivých druzích živností a o podmínkách jejich provozování, v hl. I. jsou uvedeny podmínky provozování živností ohlašovacích, a je zde uvedeno m.j.:

- §19 - *Ohlašovací živnosti jsou:*

a) řemeslné, je-li podmínkou provozování živnosti odborná způsobilost získaná vyučením v oboru,

b) vázané, je-li podmínkou provozování živnosti odborná způsobilost získaná jinak,

c) volné, není-li jako podmínka provozování živnosti odborná způsobilost stanovena.

- díl I. této části zákona je věnován živnostem řemeslným, díl II. živnostem vázaným a díl 3. živnostem volným. Hlava II. je věnována živnostem koncesovaným, které taxativně uvádí v příloze č. 3 zákona, kde jsou současně uvedeny i podmínky pro získání příslušné odborné způsobilosti.

- část III. zákona stanoví rozsahy živnostenského podnikání, povinnosti podnikatele a některých dalších osob a dle hlediska předmětu podnikání rozděluje živnosti na obchodní, výrobní a poskytující služby. Tyto jednotlivé oblasti podnikání jsou dále podrobně definovány.

- v části IV. zákona jsou stanoveny podmínky pro vydávání a evidenci živnostenských listů a koncesních listin a vedení živnostenského rejstříku, část V. je věnována problematice živnostenské kontroly a je zde definován předmět neoprávněného podnikání, vč. sankcí z kontroly vyplývajících.

- část VI. obsahuje ustanovení společná, přechodná a závěrečná a zákon je doplněn řadou příloh, taxativně vymezujících podmínky stanovených druhů podnikání.

Shrnutí:

V souladu s tímto předpisem se musí řídit nejen energetičtí auditoři, pro které je výkon auditu podnikatelskou činností, ale v řadě případů i provozovatelé objektů a zařízení, posuzovaných energetickým auditem.

Problematiku živnostenského podnikání upravují dále i následující legislativní normy:

- zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, jehož novela je uveřejněna ve Sbírce pod č. 206/1995 Sb.

- zákon č. 299/1992 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání

Pro účely realizace energetického auditu jsou významné i předpisy se živnostenským zákonem přímo související, zejména zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (novela uveřejněna ve Sbírce pod č. 117/1994 Sb.) a k němu příslušné prováděcí předpisy Ministerstva financí (obvykle oznámení MF ČR), kdy znalosti účetních postupů, používaných při výkonu soukromého podnikání, lze považovat za podporující pořizování ekonomických údajů, potřebných pro zpracování energetického auditu.

d) Zákon č. 65/1994 Sb., úplné znění trestního zákona č. 140/1961 Sb.

Při posuzování možných vztahů trestní odpovědnosti vyplývající z činností energetického auditora a z výkonu energetického auditu přicházejí v úvahu pouze některá ustanovení trestního zákoníku, související téměř výhradně s hospodářskou činností a s majetkovými delikty.

Musí při tom však být implicitně splněny základní podmínky kvalifikace trestnosti činu, tedy úmyslného zavinění, nestanoví-li zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti. Způsob kvalifikování trestných činů úmyslných a nedbalostních je uveden v části 2.1. textu – Trestní odpovědnost.

V případě výkonu činnosti energetického auditora však může dojít k poměrně velké výši způsobené škody a je proto nutno zejména definovat výše škod, podle nichž je následně kvalifikována míra trestní odpovědnosti, druh trestu a jeho výměra. Zákon v této souvislosti uvádí m.j.:

- §89 (11) Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující nejméně nejnižší měsíční mzdy stanovené nařízením vlády, škodou nikoli malou se rozumí částka dosahující nejméně šestinásobku takové mzdy, větší škodou se rozumí částka dosahující nejméně dvacetinásobku takové mzdy, značnou škodou částka dosahující nejméně stonásobku takové mzdy a škodou velkého rozsahu částka dosahující nejméně pětisetnásobku takové mzdy. Těchto hledisek se užije obdobně pro určení výše prospěchu a hodnoty věci.

- §89 (12) Při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení v předešlý stav.

- §89 (13) Věcí se rozumí i ovladatelná přírodní síla. Ustanovení o věcech se vztahují i na cenné papíry.

Vzhledem k tomu, že nařízením vlády č. 464/1991 Sb. je stanovena minimální měsíční mzda pro potřeby trestního zákona ve výši 2000,- Kč, lze odvodit následující limity výše škod:

- škoda nikoli nepatrná nejméně	2.000,-	Kč,
- škoda nikoli malá nejméně	12.000,-	Kč
- větší škoda nejméně	40.000,-	Kč
- značná škoda nejméně	200.000,-	Kč
- škoda velkého rozsahu nejméně	1.000.000,-	Kč

- trestní zákon v hl. II. definuje trestné činy hospodářské m.j. následovně:
 - §118 - *Neoprávněné podnikání*
 - §118 (1) *Kdo neoprávněně ve větším rozsahu poskytuje služby nebo provozuje výrobní nebo jiné výdělečné podnikání, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.*
 - §118 (2) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,*
 - a) *používá-li k činu uvedenému v odstavci 1 jiného jako pracovní síly, nebo*
 - b) *získá-li takovým činem značný prospěch.*
 - §121 *Poškozování spotřebitele*
 - §121 (1) *Kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli nepatrnou tím, že poškozuje spotřebitele zejména tak, že je šidí na jakosti, množství nebo hmotnosti zboží, nebo kdo uvede ve větším rozsahu na trh výrobky, práce nebo služby a zatají přitom jejich podstatné vady, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.*
 - §121 (2) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*
 - a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,*
 - b) *získá-li takovým činem značný prospěch, nebo*
 - c) *byl-li pro takový čin v posledních pěti letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.*

.....

- trestné činy proti hospodářské kázi definuje zákon následovně:
 - §125 *Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění*
 - §125 (1) *Kdo nevede účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole, ač je k tomu podle zákona povinen, nebo kdo v takových účetních knihách, zápisech nebo jiných dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslující údaje, nebo kdo takové účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnými nebo zatají a ohrozí tak majetková práva jiného nebo včasné a řádné vyměření daně, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.*
 - §125 (2) *Stejně bude potrestán, kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v podkladech sloužících pro zápis do obchodního rejstříku.*
 - §125 (3) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značnou škodu na cizím majetku nebo jiný zvlášť závažný následek.*

.....

- §127 *Porušování závazných pravidel hospodářského styku*
- §127 (1) *Kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému ve značném rozsahu neoprávněné výhody, poruší závažným způsobem pravidla hospodářského styku stanovená obecně závazným právním předpisem, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.*
- §127 (2) *Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 vážnou poruchu v hospodářské činnosti nebo vážnou poruchu v zásobování anebo zkrácení příjmů státu ve značném rozsahu.*
- §128 *Zneužívání informací v obchodním styku*

- §128 (1) Kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch neoprávněně užije informace dosud nikoli veřejně přístupné, kterou získal z důvodu svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce a jejíž zveřejnění podstatně ovlivňuje rozhodování v obchodním styku, a uskuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace na organizovaném trhu cenných papírů nebo zboží, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

- §128 (2) Stejně bude potrestán, kdo jako pracovník, člen orgánu, společník, podnikatel nebo účastník na podnikání dvou nebo více podniků nebo organizací se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu uvedeném v odstavci 1 uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jedné nebo více z nich.

- §128 (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 pro sebe nebo jiného značný prospěch.

- §128 (4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 pro sebe nebo jiného prospěch velkého rozsahu.

- §128a Pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě

- §128a (1) Kdo v souvislosti s veřejnou soutěží nebo veřejnou dražbou v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch zjedná některému soutěžiteli nebo účastníkovi dražby přednost nebo výhodnější podmínky na úkor jiných soutěžitelů, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

- §128a (2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, jestliže

a) spáchá čin uvedený v odstavci 1 jako vyhlášovatel nebo pořadatel veřejné soutěže nebo veřejné dražby, člen privatizační komise, licitátor nebo jako člen organizované skupiny,

b) způsobí takovým činem značnou škodu nebo pro jiného získá značný prospěch.

- §128a (3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kdo za okolností uvedených v odstavci 1 žádá, přijme nebo si dá slíbit majetkový nebo jiný prospěch.

- §128b Kdo se dopustí pletich v souvislosti s veřejnou soutěží tím, že

a) lstí nebo pohružkou násilí nebo jiné těžké újmy přiměje jiného, aby se zdržel účasti v soutěži,

b) jinému poskytne, nabídne nebo slíbí majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v soutěži, nebo

c) žádá nebo přijme majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v soutěži, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

.....

- §148 Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

- §148 (1) Kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou jim podobnou povinnou platbu, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo peněžitým trestem.

- §148 (2) Stejně bude potrestán, kdo vyláká výhodu na některé z povinných plateb uvedených v odstavci 1.

- §148 (3) Odnětím svobody na jeden rok až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 nejméně se dvěma osobami,

b) poruší-li k usnadnění takového činu úřední uzávěru, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

- §148 (4) Odnětím svobody na pět let až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.

- výkon činnosti energetického auditora se v některých případech úzce dotýká problematiky hospodářské soutěže, např. při zpracovávání podkladů veřejných soutěží při zadávání zakázek nebo při jejich posuzování; tuto problematiku ošetřuje zákon m.j. následovně (viz také zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník) :

- §149 Nekalá soutěž - Kdo jednáním, které je v rozporu s předpisy upravujícími soutěž v hospodářském styku nebo se zvyklostmi soutěže, poškodí dobrou pověst nebo ohrozí chod nebo rozvoj podniku soutěžitele, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

.....

- §160 Přijímání úplatku

- §160 (1) Kdo v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu přijme nebo si dá slíbit úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

- §160 (2) Kdo za okolností uvedených v odstavci 1 úplatek žádá, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

- §160 (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako veřejný činitel.

- §161 Podplácení

- §161 (1) Kdo jinému v souvislosti s obstaráváním věci obecného zájmu poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

- §161 (2) Odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči veřejnému činiteli.

- §162 Nepřímé úplatkářství

- §162 (1) Kdo žádá nebo přijme úplatek za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci veřejného činitele, nebo za to, že tak již učinil, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

- §162 (2) Kdo z důvodu uvedeného v odstavci 1 jinému poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

- §163 Zvláštní ustanovení o účinné lítosti - Trestnost podplácení (§161) a nepřímého úplatkářství (§162) zaniká, jestliže pachatel úplatek poskytl nebo slíbil jen proto, že byl o to požádán, a učinil o tom dobrovolně bez odkladu oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu.

- vzhledem k tomu, že činnost energetického auditora v převážné míře spočívá v práci s údaji a daty zadavatele auditu, je třeba tyto údaje přiměřeně chránit před zneužitím, zákon tuto problematiku ošetřuje následovně:

- §178 Neoprávněné nakládání s osobními údaji

- §178 (1) Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně sdělí nebo zpřístupní údaje o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné správy, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

- §178 (2) Stejně bude potrestán, kdo údaje o jiném získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, byť i z nedbalosti sdělí nebo zpřístupní, a tím poruší právním předpisem stanovenou povinnost mlčenlivosti.

- §178 (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, již se údaj týká,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 porušením povinností vyplývajících z jeho povolání, zaměstnání nebo funkce.

- z oblasti trestných činů obecně nebezpečných přicházejí ve vztahu k problematice realizace energetického auditu a tedy i provozu energetických zařízení zřejmě pouze případy potenciálního vzniku možnosti obecného ohrožení, poškozování životního prostředí nebo narušení provozu veřejně prospěšného zařízení, které zákon upravuje následovně:

- § 179 Obecné ohrožení

- §179 (1) Kdo úmyslně vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání (obecné nebezpečí), nebo kdo obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

- §179 (2) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin opětovně v krátké době, nebo

c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt, škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek.

- §179 (3) Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 úmyslně smrt, nebo

b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

- §180 (1) Kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší obecné nebezpečí anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

- §180 (2) Odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nebo smrt,

b) spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

- §180 (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b)

a) škodu velkého rozsahu, nebo

b) těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

- §180 (4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) těžkou újmu na zdraví nebo smrt více osob.

- § 181a Ohrožení životního prostředí

- §181a (1) Kdo úmyslně vydá životní prostředí v nebezpečí závažného poškození tím, že poruší předpisy o ochraně životního prostředí nebo hospodaření s přírodními zdroji (ohrožení životního prostředí), bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

- §181a (2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, jestliže činem uvedeným v odstavci 1 způsobí na životním prostředí značnou újmu.

- §181a (3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, jestliže činem uvedeným v odstavci 1 způsobí na životním prostředí újmu velkého rozsahu.

- §181b (1) Kdo z nedbalosti způsobí ohrožení životního prostředí (§181a odst. 1), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.

- §181b (2) Odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo

b) způsobí-li takovým činem na životním prostředí značnou újmu.

- §181b (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. a) na životním prostředí újmu velkého rozsahu.

- §182 Poškozování o ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení

- §182 (1) Kdo úmyslně ohrozí provoz

a) veřejného telekomunikačního zařízení, pošty nebo zařízení pro hromadnou veřejnou dopravu,

b) ochranného zařízení proti úniku znečišťujících látek,

c) zařízení energetického nebo vodárenského,

d) veřejného ochranného zařízení proti požáru, povodni nebo jiné živelní pohromě,

.....
g) podobného obecně prospěšného zařízení,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem.

- §182 (2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 poruchu provozu obecně prospěšného zařízení, nebo

b) spáchá-li takový čin za branné pohotovosti státu.

.....

- §184 Kdo z nedbalosti ohrozí provoz obecně prospěšného zařízení (§182 odst.1), bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo peněžitým trestem.

- zákon dále m.j. upravuje postih případů, hrubě narušujících občanské soužití, z nichž vybíráme pouze následující ustanovení:

- §199 Šíření poplašné zprávy

- §199 (1) Kdo úmyslně způsobí nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, která je nepravdivá, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

- §199 (2) Kdo zprávu uvedenou v odstavci 1, ač ví, že je nepravdivá a může vyvolat opatření vedoucí k nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa, sdělí podniku nebo organizaci nebo policejnímu nebo jinému státnímu orgánu anebo hromadnému informačnímu prostředku, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo peněžitým trestem.

- §199 (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 opětovně, nebo

b) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v hospodářském provozu nebo hospodářské činnosti podniku nebo organizace nebo v činnosti státního orgánu anebo jiný zvlášť závažný následek.

- §206 Pomluva

- §206 (1) Kdo o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

- §206 (2) Odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

- §209 Poškození cizích práv

- §209 (1) Kdo jinému způsobí vážnou újmu na právech tím, že

a) uvede někoho v omyl, nebo

b) využije něčího omylu,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

- §209 (2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, vydává-li se při činu uvedeném v odstavci 1 za veřejného činitele.

- při výkonu pracovních činností může dojít za určitých okolností, zejména zanedbáním, ke škodě na zdraví, tyto případy upravuje zákon následovně:

- § 221 Ublížení na zdraví

.....

- §223 Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

- §224 (1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

- §224 (2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

- §224 (3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt více osob proto, že hrubě porušil předpisy o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické předpisy, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

- z oblasti majetkových trestných činů vyjímáme následující položky, upravené zákonem:
 - §250 Podvod
 - §250 (1) *Kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.*
 - §250 (2) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu nikoli malou.*
 - §250 (3) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*
 - a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo*
 - b) *způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.*
 - §250 (4) *Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.*
 -
 - §250b Úvěrový podvod
 - §250b (1) *Kdo při sjednávání úvěrové smlouvy či v žádosti o poskytnutí subvence nebo dotace uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.*
 - §250b (2) *Stejně bude potrestán, kdo bez souhlasu věřitele nebo jiné oprávněné osoby použije úvěr, subvenci nebo dotaci na jiný než určený účel.*
 - §250b (3) *Odnětím svobody na šest měsíců až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu nikoliv malou.*
 - §250b (4) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*
 - a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, nebo*
 - b) *způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.*
 - §250b (5) *Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.*
 -
 - §255 Porušování povinnosti při správě cizího majetku
 - §255 (1) *Kdo jinému způsobí škodu nikoli malou tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.*
 - §255 (2) *Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,*
 - a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo*
 - b) *způsobí-li takovým činem značnou škodu.*
 - §255 (3) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.*
 -
 - §257 Poškození cizí věci

- §257 (1) *Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.*
- §257 (2) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,*
 - a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na věci svědka, znalce nebo tlumočnicka pro výkon jejich povinnosti,*
 - b) *spáchá-li takový čin na věci jiného pro jeho rasu, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání,*
 - c) *způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo*
 - d) *spáchá-li takový čin na věci, která požívá ochrany podle zvláštních předpisů.*
- §257 (3) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.*
- §257a *Poškození a zneužití záznamu na nosiči informací*
- §257a (1) *Kdo v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou újmu nebo získat sobě nebo jinému neoprávněný prospěch získá přístup k nosiči informací a*
 - a) *takových informací neoprávněně užije,*
 - b) *informace zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnými, nebo*
 - c) *učiní zásah do technického nebo programového vybavení počítače, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.*
- §257a (2) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,*
 - a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo*
 - b) *způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo získá-li sobě nebo jinému značný prospěch.*
- §257a (3) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu nebo získá-li sobě nebo jinému prospěch velkého rozsahu.*

Shrnutí:

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, obsahuje řadu možností postihu úmyslných ale i nedbalostních trestných činů, přicházejících potenciálně v úvahu při realizaci auditních činností v oblasti energetiky.

Především je nutno upozornit na důsledky nedbalostních trestných činů, souvisejících s nedodržením povinností, vyplývajících ze zvláštních předpisů s následky ublížení na zdraví (např. §§ 223-224, resp. § 180, odst. 2.b), k nimž může dojít například porušením předpisů z oblasti ochrany zdraví a požární bezpečnosti při průzkumových auditních činnostech na posuzovaných provozních zařízeních.

Současně je třeba zdůraznit vazbu mezi ustanoveními trestního zákona a některými ustanoveními obchodního zákoníku, zejména při porušování pravidel hospodářské soutěže.

2.2.2. Odpovědnost energetického auditora vůči zadavateli auditu

Odpovědnost auditora vůči zadavateli energetického auditu vyplývá z nutnosti přiměřené garance správnosti jeho závěrů a doporučení uvedených v energetickém auditu. Na základě těchto doporučení auditora bude totiž zadavatel auditu s velkou pravděpodobností realizovat řadu opatření ke snížení spotřeby energie, a to opatření obvykle investičně a především finančně náročných.

Audit je navíc i podkladem pro poskytování státních účelových finančních podpor a případně i podkladem pro poskytnutí úvěrů od bankovních institucí. V případě nesprávných doporučení auditora může pak být zadavateli auditu způsobena buď finanční újma (škoda), nebo mohou být státní podpory, bankovní úvěry či jiná plnění poskytnuty neoprávněně.

Z uvedených skutečností vyplývá požadavek, aby energetický auditor plně ručil - a to i finančně - za správnost svých doporučení i za dosažení jím předpokládaných úspor energie, vč. jejich ekonomického efektu. Podmínkou pro poskytnutí takových záruk je pochopitelně bezchybná realizace navrhovaných opatření v souladu s doporučovaným postupem.

Energetický auditor - podnikatelský subjekt (dle podmínek, stanovených živnostenským zákonem nebo obchodním zákoníkem) plně odpovídá za výsledky a důsledky své podnikatelské činnosti ve smyslu obecně platných předpisů. Aby však byl auditor chráněn pro případy, kdy zadavatel auditu bude požadovat náhradu případných škod vyplývajících ze závěrů a doporučení uvedených v energetickém auditu, je vhodné, případně bude požadováno, aby energetický auditor byl pojištěn na výkon své činnosti. Stanovení výše tohoto pojištění je výhradní věcí auditora, avšak zadavatel auditu by měl výši tohoto pojištění znát tak, aby si mohl zvolit takového auditora, kterému nejen důvěřuje, ale u kterého má i jistotu vzhledem k výši jeho pojištění a k rozsahu a nákladnosti předpokládaných opatření.

Z výše uvedeného proto nutně vyplývá, že činnost energetického auditora je nejen profesně náročná, ale lze ji též považovat za činnost maximálně odpovědnou, a to i z hlediska finančního pro auditora samotného. Na druhé straně lze oprávněně předpokládat, že povinnost garance za výstupy energetického auditu bude pozitivně působit i na odpovědnost a důslednost auditora při výkonu jeho činnosti a při formulování auditních závěrů a doporučení.

Za samostatnou problémovou oblast realizace energetického auditu je třeba považovat ochranu pořizovaných a zpracovávaných technicko ekonomických dat a údajů, vztahujících se k osobě zadavatele energetického auditu. Odpovědnost za správu těchto údajů vyplývá m.j. z předpisů, uvedených v souvisejících částech textu.

Za zcela samozřejmou skutečnost je nutno považovat soulad činnosti energetického auditora se všemi právními normami, vztahujícími se k činnosti posuzovaného subjektu. Nelze tedy připustit, aby doporučená opatření energetického auditu jakkoliv kolidovala s požadavky předpisů, upravujícími předmětné problémové okruhy. Tuto garanci lze však snadno řešit smluvními ujednáními v rámci smlouvy na zpracování energetického auditu.

Základní právní normy

Je nutno upozornit, že řada ustanovení, zakládajících přímou právní odpovědnost zpracovatele energetického auditu je zakotvena v obecně platných předpisech, uvedených v části 2.2.1. textu, zejména v občanském a obchodním zákoníku. Nad tento rámeček lze však uvést následující právní normy:

a) Zákon č. 34/1996 Sb., úplné znění zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, se změnami a doplňky provedenými zákonem č. 217/1993 Sb., zákonem č. 40/1995 Sb., zákonem č. 104/1995 Sb. a zákonem č. 110/1997 Sb.

b) Zákon č. 59/1998 Sb. ze dne 5. března 1998 o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku

Vybrané pasáže předpisů ve vztahu k realizaci energetického auditu

a) Zákon č. 34/1996 Sb., úplné znění zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

Již z preambule zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších změn a doplňků, je patrné, že tento předpis, upravující některé podmínky podnikání (viz také §2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku) významné pro ochranu spotřebitele a úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele, může se za určitých okolností vztahovat i na problematiku realizace energetického auditu.

Ať již považujeme realizaci energetického auditu za podnikání nebo za poskytování specializovaných služeb, lze považovat následující ustanovení § 1 zákona za dostatečně jednoznačná pro možnost uplatnění požadavků zákona vůči dodavateli energetického auditu, není při tom nikterak rozhodující, zda pověřený orgán státní správy (Česká obchodní inspekce) na tuto činnost aktivně dozírá, neboť v případě sporu by o dané věci rozhodovat nezávislý soud:

- §1 (2) *Ustanovení zvláštních předpisů týkající se podmínek výroby, dovozu, prodeje a označování výrobků a poskytování služeb nejsou tímto zákonem dotčena.*

- §1 (3) *Tento zákon se vztahuje na prodej výrobků a poskytování služeb v případech, kdy k plnění dochází na území České republiky. Na ostatní případy se vztahuje tehdy, souvisí-li plnění s podnikatelskou činností provozovanou na území České republiky.*

- v § 2 zákona jsou definovány základní pojmy ve vztahu k zákonné úpravě:

- §2 (1) *Pro účely tohoto zákona se rozumí:*

a) *spotřebitelem fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje výrobky nebo užívá služby za jiným účelem než pro podnikání s těmito výrobky nebo službami,*

b) *prodávajícím podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby,*

c) *výrobce podnikatel, který zhotovil výrobek anebo jeho součást nebo poskytl služby, který vytěžil prvotní surovinu nebo ji dále zpracoval, anebo který se za výrobce označil,*

.....

e) *dodavatelem každý další podnikatel, který přímo nebo prostřednictvím jiných podnikatelů dodal prodávajícímu výrobky,*

f) *výrobkem jakákoli věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k nabídce spotřebiteli,*

.....

i) *nebezpečným výrobkem výrobek, který z důvodu jakékoli vady nebo nesprávné či nedostatečné informace sám o sobě nebo při obvyklém způsobu používání, sestavování nebo uchovávání, jakož i únikem škodlivých látek anebo v důsledku spoléhání se na přesnost, při náležité opatrnosti představuje nepředvídatelné nebo zvýšené nebezpečí ohrožení života, zdraví anebo majetku;*

výrobek nelze považovat za nebezpečný pouze proto, že byl do oběhu uveden výrobek bezpečnější,

j) službou jakákoliv podnikatelská činnost, která je určena k nabídce spotřebiteli, s výjimkou činností upravených zvláštními zákony, kde se dozor nad ochranou spotřebitele svěřuje profesním sdružením nebo jiným orgánům státní správy než uvedeným v §23.

.....

v části II. zákona jsou upraveny základní povinnosti při prodeji výrobků a poskytování služeb m.j. následovně:

- §3 Poctivost prodeje výrobků a poskytování služeb

Prodávající je povinen:

a) prodávat výrobky ve správné hmotnosti, míře nebo množství a umožnit spotřebiteli překontrolovat si správnost těchto údajů,

b) prodávat výrobky a poskytovat služby v předepsané nebo schválené jakosti, pokud je závazně stanovena nebo pokud to vyplývá ze zvláštních předpisů anebo v jakosti jím uváděné; není-li jakost předepsána, schválena nebo uváděna, v jakosti obvyklé,

c) prodávat výrobky a poskytovat služby za ceny sjednané v souladu s cenovými předpisy a ceny při prodeji výrobků nebo poskytování služeb správně účtovat

- §6 Zákaz diskriminace spotřebitele

Prodávající se nesmí při prodeji výrobků a poskytování služeb chovat v rozporu s dobrými mravy; zejména nesmí žádným způsobem spotřebitele diskriminovat.

- §7 Zákaz nabídky a prodeje nebezpečných výrobků

- §7 (1) Nikdo nesmí prodávat ani nabízet nebezpečné výrobky.

.....

- §7 (5) Ustanovení předchozích odstavců platí přiměřeně pro poskytování služeb.

- §8 Zákaz klamání spotřebitele

- §8 (1) Nikdo nesmí klamat spotřebitele, zejména uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepřesné, nejasné, dvojsmyslné nebo přehnané údaje anebo zamlčet údaje o skutečných vlastnostech výrobků nebo služeb či úrovni nákupních podmínek.

- §8 (2) Pojmy "záruka", "zaručený", jakož i všechny další pojmy obdobného obsahu, mohou být používány jen v případech, kdy je současně konkretizován obsah a podmínky záruky.

- §8 (3) Obecná úprava nekalé soutěže (viz zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník) není ustanovením předchozích odstavců dotčena.

- §9 Informační povinnosti

- §9 (1) Prodávající je povinen řádně informovat spotřebitele o vlastnostech prodávaných výrobků nebo charakteru poskytovaných služeb, o způsobu použití a údržby výrobku a o nebezpečí, které vyplývá z jeho nesprávného použití nebo údržby, jakož i o riziku souvisejícím s poskytovanou službou.

.....

- §11 Pokud jsou informace uvedené v §9 a 10 poskytovány písemně, musí být v českém jazyce. Fyzikální veličiny musí být vyjádřeny v měřicích jednotkách stanovených zvláštním zákonem. (viz §2 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii)

- §12 (1) Prodávající je povinen jednoznačně informovat spotřebitele o ceně prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb platné v okamžiku nabídky (viz §13 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb.)

.....
- §12 (2) Informace o ceně nebo okolnost, že informace je neúplná anebo chybí, nesmí zejména vzbuzovat zdání, že:

- a) cena je nižší, než jaká je ve skutečnosti,
- b) stanovení ceny závisí na okolnostech, na nichž ve skutečnosti nezávisí,
- c) v ceně jsou zahrnuty dodávky výrobků, výkonů, prací nebo služeb, za které se ve skutečnosti platí zvlášť,
- d) cena byla nebo bude zvýšena, snížena nebo nezměněna, i když tomu tak není,
- e) vztah ceny a užitečnosti nabízeného výrobku nebo služby a ceny a užitečnosti srovnatelného výrobku nebo služby je takový, jaký ve skutečnosti není.

- §12 (3) Ustanovení odstavce 2 se vztahuje obdobně i na informace o způsobech stanovení cen.

- §13 Prodávající je povinen spotřebitele řádně informovat o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění odpovědnosti za vady výrobků a služeb (dále jen "reklamace") včetně údajů o tom, kde lze reklamaci uplatnit, a o provádění záručních oprav.

- §14 Při zrušení provozovny je prodávající povinen informovat živnostenský úřad{11a} o tom, kde lze vypořádat případné závazky.

- ve třetí části zákona jsou stanoveny úkoly veřejné správy, dozorem nad ochranou spotřebitele je v převážné míře (s výjimkou definovaných oblastí) pověřena Česká obchodní inspekce, dále dozorem nad dodržováním povinností stanovených na úseku měření, vážení a bezpečnosti výrobků je pověřen též Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, dozor nad dodržováním povinností v oblasti obchodu a služeb provádějí okresní živnostenské úřady a jim na roveň postavené živnostenské úřady, příslušné podle sídla, popřípadě místa podnikání

- orgány pověřené dozorem, jsou oprávněny vydávat závazné pokyny k odstranění zjištěných nedostatků, v případě bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo majetku jsou oprávněny pozastavit prodej výrobků nebo poskytování služeb anebo uzavřít provozovnu; vyžaduje-li to naléhavost situace, lze toto rozhodnutí oznámit ústně a neprodleně doručit písemné vyhotovení rozhodnutí

- v další části zákona jsou stanoveny podmínky pro ukládání pokut, uložením pokuty není dotčena povinnost k náhradě škody

- ve čtvrté části zákona jsou uvedena ustanovení, upravující působnost sdružení spotřebitelů a jiných právnických osob založených k ochraně spotřebitele

- závěrečná ustanovení zákona uvádějí výslovně:

- §27 Ochrana spotřebitele při neoprávněném podnikání - Povinnosti prodávajících, výrobců, dovozců nebo dodavatelů mají i osoby, které provozují činnosti uvedené v §2 odst. 1 písm. b) až e) bez příslušného oprávnění.

Shrnutí

Vymáhání právní odpovědnosti energetického auditora na základě zákona o ochraně spotřebitele bude přicházet zřejmě v úvahu především v případech nekorektního chování vůči klientovi – zadavateli auditu.

Vzhledem k tomu, že doposud však neexistují konkrétní zkušenosti s takovým postupem, nelze sice postup uplatnění zákona konkretizovat, rozhodně jej však nelze v případě sporu zcela vyloučit.

b) Zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku

- zákon stanoví odpovědnost výrobce za vadu výrobku následovně:

- § 1 *Dojde-li v důsledku vady výrobku ke škodě na zdraví, k usmrcení nebo ke škodě na jiné věci, než je vadný výrobek, určené a užívané převážně k jiným než podnikatelským účelům, odpovídá výrobce poškozenému za vzniklou škodu, jestliže poškozený prokáže vadu výrobku, vzniklou škodu a příčinnou souvislost mezi vadou výrobku a škodou. Výrobce se může odpovědnosti zprostit pouze na základě skutečností stanovených v §5.*

- za základní definiční znaky považuje předpis zejména:

- §2 *Výrobce*

- §2 (1) *Za výrobce se pro účely tohoto zákona považuje ten, kdo výrobek vyrobí nebo na výrobku uvede své jméno, ochrannou známku nebo jiný rozlišovací znak.*

- §2 (2) *Dále se za výrobce pro účely tohoto zákona považuje ten, kdo výrobek doveze za účelem prodeje, nájmu nebo jiné formy užití v rámci své obchodní činnosti; tím není dotčena odpovědnost výrobce podle odstavce 1.*

.....

- §3 *Výrobek*

- §3 (1) *Pro účely tohoto zákona je výrobkem jakákoliv movitá věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k uvedení na trh. Výrobkem jsou rovněž součásti i příslušenství věci movité i nemovité; za výrobek se považuje i elektrina.*

.....

- §3 (2) *Za prvotní zpracování se považuje taková úprava, která změní charakter výrobku nebo k němu dodá další látky. Za zpracování se považuje i balení a každá jiná úprava, která má průmyslovou povahu a která ztěžuje kontrolu výrobku uživatelem.*

- §4 *Vada výrobku*

- §4 (1) *Výrobek je podle tohoto zákona vadný, jestliže z hlediska bezpečnosti jeho užití nezaručuje vlastnosti, které lze od něj oprávněně očekávat, zejména s ohledem na*

a) informace o výrobku, které byly výrobcem poskytnuty, nebo

b) předpokládaný účel, ke kterému má výrobek sloužit, nebo

c) dobu, kdy byl výrobek uveden na trh

- §4 (2) *Výrobek nelze považovat za vadný pouze z toho důvodu, že později byl uveden na trh dokonalejší výrobek.*

- §5 *Zproštění odpovědnosti*

- §5 (1) *Výrobce se zproští odpovědnosti, prokáže-li, že*

a) výrobek neuvedl na trh nebo

b) vada výrobku, která způsobila škodu, neexistovala v době, kdy výrobce uvedl výrobek na trh, nebo nastala později nebo

c) výrobek nevyrobil pro prodej nebo jinou formu použití pro podnikatelské účely ani že výrobek nebyl vyroben nebo jím šířen v rámci jeho podnikatelské činnosti nebo

d) vada výrobku je důsledkem plnění právních předpisů nebo

e) stav vědeckých a technických znalostí v době, kdy uvedl výrobek na trh, neumožnil zjistit jeho vadu.

-
- §6 Výše náhrady škody- *V případě škody na věci odpovídá výrobce za vzniklou škodu, pokud přesáhne 5000 Kč.*
 - §7 Spolupůsobení třetí osoby
 - §7 (1) *Pokud škoda vznikne v důsledku vady výrobku a současně jednáním nebo opomenutím třetí osoby, odpovídá výrobce za škodu v plném rozsahu.*
 - §7 (2) *Výrobce však může vůči této třetí osobě uplatňovat postih jako důsledek jejího jednání nebo opomenutí, které přispělo ke vzniku škody.*
 - §8 *Zákaz vyloučení nebo omezení povinnosti náhrady předem - Povinnost výrobce nahradit škodu způsobenou vadou jeho výrobku podle tohoto zákona nelze předem vyloučit ani omezit jednostranným prohlášením nebo dohodou. Ujednání, která by takové vyloučení nebo omezení umožňovala, jsou neplatná od samého počátku.*
 - §9 *Promlčení*
 - §9 (1) *Právo na náhradu škody podle tohoto zákona se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl nebo se lze domnívat, že se mohl dozvědět o škodě, vadě výrobku a o totožnosti výrobce.*
 - §9 (2) *Nejpozději se právo na náhradu škody podle tohoto zákona promlčí za deset let ode dne, kdy výrobce uvedl na trh výrobek, který způsobil škodu, avšak v případě, že výrobce stanovil nebo závazně doporučil záruční dobu delší, potom za tuto dobu*
 - §10 *Použití občanského zákoníku - Pokud tento zákon nestanoví jinak, použije se ustanovení občanského zákoníku.*
 - §11 *Případy vyloučení použití zákona - Tento zákon se nevztahuje na případy náhrady škod způsobených jadernými událostmi, které jsou upraveny zvláštním zákonem, a na uplatnění odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku uvedeného na trh před nabytím účinnosti zákona.*

Shrnutí

Tento předpis patří mezi poměrně nové zákonné úpravy a neexistují proto zatím rozsáhlejší zkušenosti s jeho uplatněním v případech soudních sporů.

Vzhledem k poměrně obecným použitým formulacím a tedy i ke značně obecné rovině předpisu nelze však využít možnosti jeho uplatnění v případech, kdy by aplikací vadného či chybného výstupu energetického auditu v konkrétních podmínkách došlo ke škodě zadavatele.

2.2.3. Odpovědnost energetického auditora vůči třetím osobám

Odpovědnost energetického auditora vůči třetím osobám, tedy vůči jiným subjektům, než je zadavatel energetického auditu, lze oprávněně požadovat zejména v následujících případech:

- data a údaje, vztahující se k energetickému auditu, se týkají i jiných subjektů, než pouze zadavatele auditu (jedná se například o smluvní dokumentaci, vztahující se k obchodním partnerům posuzovaného subjektu)

- data, údaje a výstupy energetického auditu lze považovat za prostředek či nástroj, související s realizací některého aktu hospodářské soutěže, na jejich správu a uplatňování se pak vztahují veškerá omezení související s pravidly hospodářské soutěže

- na základě výstupů energetického auditu mohou být čerpány finanční prostředky ze zdrojů státního rozpočtu, případně z jiných zdrojů, jakost auditních výstupů se pak může projevit na oprávněnosti nárokování těchto finančních prostředků

- činnost energetického auditora může být ve zvláštních případech realizována na zařízeních či majetku, spadajícím do zvláštního režimu ochrany informací (např. státní instituce obranného nebo jiného speciálního charakteru)

- činností energetického auditora zásadně nesmí dojít k porušení práv, zdraví a majetku třetích subjektů ani životního prostředí, je tedy nutno dodržet i požadavky s tím souvisejících předpisů a právních norem

Základní právní normy

a) Zákon č. 229/1996 Sb., úplné znění zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem ze dne 25. dubna 1996 č. 148 Sb.

b) Zákon č. 63/1991 Sb. ze dne 30. ledna 1991, o ochraně hospodářské soutěže ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.

c) Předpisy zaměřené na ochranu strategických údajů, zejména zákon č. 102/1971 Sb. ze dne 8. října 1971 o ochraně státního tajemství ve znění zákona č. 383/1990 Sb. a zákona č. 558/1991 Sb., nařízení vlády č. 148/1971 Sb. ze dne 2. prosince 1971 o ochraně hospodářského a služebního tajemství ve znění nařízení vlády č. 420/1990 Sb. a zákon č. 148/1998 Sb. ze dne 11. června 1998, o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů

Vzhledem ke speciálnímu zaměření těchto předpisů nejsou tyto dále pojednávány, pokud by však byl realizován energetický audit na speciálních zařízeních, je nutno jejich požadavky bezvýhradně splnit.

Vybrané pasáže nejvýznamnějších předpisů ve vztahu k realizaci energetického auditu

a) Zákon č. 229/1996 Sb., úplné znění zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Se zákonem o zadávání veřejných zakázek může energetický auditor přijít do styku při následujících základních příležitostech:

- zadavatelem požadovaný výstup energetického auditu bude sloužit k formulování náplně a k zadání veřejné zakázky

- energetický auditor bude jako specializovaný odborník přizván k rozhodování o výběru soutěžitele o veřejnou zakázku

- energetický auditor bude soutěžit o zadání veřejné zakázky – energetického auditu

V obou případech je nezbytné úplné a bezchybné splnění požadavků zákona, neboť jinak může dojít ke zpochybnění celého časově i finančně náročného výběrového řízení neúspěšnými soutěžiteli a tedy i ke škodě zadavatele veřejné zakázky.

- zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, jak vyplývá z jeho změn a doplnění stanoví následovně předmět úpravy:

- §1 Zákon upravuje

a) závazný postup zadavatelů veřejných zakázek směřující k uzavření smluv k jejich provedení (dále jen "zadávání"),

b) obchodní veřejnou soutěž 1) pro veřejné zakázky a způsob uzavírání smluv k jejich provedení na podkladě výsledků této soutěže,

c) způsob dohledu nad dodržováním tohoto zákona.

- §2 (2) Tento zákon se nevztahuje na

a) poskytování účelové finanční podpory vědecké činnosti nebo vývoje technologií ze státního rozpočtu podle zvláštních předpisů,

b) zakázky, jejichž předmět požívá ochrany autorského zákona nebo zákonů upravujících práva z průmyslového nebo duševního vlastnictví, 3a)

c) koupi a prodej zboží organizované Státním fondem tržní regulace v zemědělství,

d) nákup uměleckých, historických nebo sbírkových předmětů uskutečňovaný na dražbách konaných mimo exekuci a nákup knihovních fondů jako celku,

e) plnění veřejné zakázky, které může poskytnout právnická osoba zřízená za tím účelem zadávajícím ministerstvem či jiným správním úřadem nebo územním samosprávným celkem nebo jejímž jediným zakladatelem je zadávající subjekt,

f) závazky veřejné služby,

g) nástroje aktivní politiky zaměstnanosti upravené zvláštními předpisy,

h) nákup, údržbu a obnovu majetku České republiky v zahraničí,

i) zakázky zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí,

k) zakázky související s návštěvami oficiálních představitelů jiných států a vlád v České republice,

l) nákupy Správy státních hmotných rezerv konaných na komoditních burzách.

- §2 Pojmy- Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) veřejnou zakázkou zakázka zadávaná

1. ministerstvem, jiným správním úřadem, územním samosprávným celkem, v případě statutárních měst a hlavního města Prahy též městským obvodem a městskou částí, a jimi zřízenými rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi, Nejvyšším kontrolním úřadem, soudy, státními zastupitelstvími a státními fondy, jakož i právnickými osobami řízenými zákonem, které v souladu s rozpočtovými pravidly hospodaří s prostředky státního rozpočtu, státních fondů, příspěvků mezinárodních organizací (např. "PHARE"), rozpočtů okresních úřadů nebo rozpočtů územních samosprávných celků, nebo

2. právnickou nebo fyzickou osobou, která k úhradě zakázky spočívající ve zhotovení, montáži, úpravě nebo opravě, popřípadě koupi věci nemovité či souboru strojů a zařízení tvořících samostatný funkční

- celek, použije prostředky státního rozpočtu, státních fondů, příspěvků mezinárodních organizací (např. "PHARE"), rozpočtu okresních úřadů nebo rozpočtů územních samosprávných celků (dále jen "zadavatel"). Veřejnou zakázkou je rovněž nájem nebytových prostor,*
- b) zájemcem o veřejnou zakázku tuzemská nebo zahraniční osoba, popřípadě více těchto osob společně, která*
- 1. si vyžádá zadávací nebo kvalifikační dokumentaci nebo*
 - 2. prokáže svoji kvalifikaci v předkvalifikačním řízení nebo*
 - 3. se zúčastní jednání v prvním stupni dvoustupňové obchodní veřejné soutěže nebo*
 - 4. je vyzvána zadavatelem k předložení nabídky při jiných způsobech zadání veřejné zakázky, než je obchodní veřejná soutěž, nebo*
 - 5. přichází v úvahu k plnění veřejné zakázky,*
- c) uchazečem o veřejnou zakázku (dále jen "uchazeč") tuzemská nebo zahraniční osoba, popřípadě více těchto osob společně, která předložila*
- 1. nabídku podle podmínek soutěže vyhlášených zadavatelem pro obchodní veřejnou soutěž nebo*
 - 2. předběžnou nabídku v dvoustupňové obchodní veřejné soutěži nebo*
 - 3. nabídku na podkladě výzvy zadavatele při jiných způsobech zadání veřejné zakázky,*
- d) tuzemskou osobou*
- 1. právnická osoba se sídlem nebo fyzická osoba s bydlištěm v České republice,*
 - 2. právnická osoba se sídlem nebo fyzická osoba s bydlištěm mimo území České republiky, oprávněná podnikat na území České republiky v souladu se zvláštními předpisy,*
- e) zahraniční osobou právnická osoba se sídlem a fyzická osoba s bydlištěm mimo území České republiky,*
- f) nabídkou návrh na uzavření smlouvy, doložený doklady požadovanými v zadání veřejné zakázky,*
- g) nabídkovou cenou cena, kterou uchazeč navrhuje zadavateli za splnění veřejné zakázky ve své nabídce,*
- h) dvoustupňovou obchodní veřejnou soutěží soutěž, kdy zadavatel*
- 1. vyhlášením podmínek soutěže pro první stupeň vyzývá k podání předběžných nabídek neurčité zájemce o veřejnou zakázku a*
 - 2. ve druhém stupni vyzývá k podání nabídek pouze uchazeče, kteří splnili podmínky prvního stupně,*
- i) předběžnou nabídkou návrh na způsob plnění veřejné zakázky doložený doklady požadovanými zadavatelem v podmínkách soutěže prvního stupně či v zadávací dokumentaci; součástí předběžné nabídky nejsou návrh smlouvy a nabídková cena,*
- j) dokumentací o zadání veřejné zakázky soubor dokladů, jejichž pořízení vyžaduje tento zákon, a nabídky všech uchazečů,*
- k) souborem strojů nebo zařízení tvořících samostatný funkční celek takový soubor věcí movitých, který plní ucelenou technicko-ekonomickou funkci určenou zadavatelem nebo projektovou dokumentací a vyžaduje montáž,*

l) specializovanou zakázkou taková veřejná zakázka, kterou může pro zadavatele provést pouze omezený okruh zájemců majících k tomu příslušné oprávnění k podnikání, nejvýše však sedm.

- §2a Kvalifikace uchazečů o veřejnou zakázku

- §2 (1) Uchazeči jsou povinni v nabídkách prokázat kvalifikační předpoklady k plnění veřejné zakázky. V zadání může zadavatel požadovat splnění dalších předpokladů pro plnění veřejné zakázky.

.....

- §2 (4) Při stanovení požadavků na prokazování kvalifikace uchazečů musí zadavatel v podmínkách zadání uvést, jakým způsobem požaduje prokazování kvalifikace, předkládá-li nabídku více osob společně.

- §2b Kvalifikační předpoklady

- §2b (1) Kvalifikační předpoklady pro plnění veřejné zakázky splňuje uchazeč,

a) který má příslušné oprávnění k podnikání, 5a) je-li zvláštními předpisy stanoveno,

b) na jehož majetek nebyl prohlášen konkurz nebo proti kterému nebylo zahájeno konkurzní nebo vyrovnací řízení, nebo nebyl návrh na prohlášení konkurzu zamítnut pro nedostatek majetku úpadce nebo není v likvidaci,

c) který nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky,

d) který nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání uchazeče, nebo pro trestný čin hospodářský 5c) nebo trestný čin proti majetku,

e) který nebyl v posledních třech letech disciplinárně potrestán podle zvláštních předpisů upravujících výkon odborné činnosti, 5e) pokud tato činnost souvisí s předmětem veřejné zakázky.

- § 2b (2) Podmínka uvedená v odst. 1 písm. d) se vztahuje na osoby vykonávající funkci statutárního orgánu nebo všechny členy statutárního orgánu.

- §2c Prokazování kvalifikačních předpokladů

.....

- §2f Další předpoklady pro plnění veřejné zakázky

.....

- §2g Zadávací dokumentace

- §2g (1) Zadávací dokumentace je souhrn údajů a informací nezbytných pro zpracování nabídky. Zadavatel ji poskytuje na vyžádání zájemcům o veřejnou zakázku. Součástí zadávací dokumentace jsou zejména technické podmínky veřejné zakázky určující požadavky na jakost a technické vlastnosti předmětu veřejné zakázky. Za úplnost a správnost údajů obsažených v zadávací dokumentaci odpovídá zadavatel.

.....

- §3 Způsoby zadání veřejných zakázek

- §3 (1) K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhláší zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Při obchodní veřejné soutěži postupuje zadavatel podle obchodního zákoníku, pokud tento zákon nestanoví jinak.

- §3 (2) Zadavatel je povinen vyhlásit obchodní veřejnou soutěž, jestliže výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty, jde-li o nemovitost, s výjimkou nájmu, nebo o soubor strojů nebo zařízení tvořících samostatný funkční celek, přesáhne 20 000 000 Kč a v ostatních případech 5 000 000 Kč.

.....
- část druhá zákona stanoví závazné podmínky pro realizaci obchodní veřejné soutěže, m.j. pak :

- §4 *Vyhlášení obchodní veřejné soutěže*
- §4 (1) *Obchodní veřejnou soutěž, její podmínky, popřípadě změny a zrušení obchodní veřejné soutěže vyhláší zadavatel zveřejněním v Obchodním věstníku.*
- §4 (2) *Před vyhlášením obchodní veřejné soutěže podle odst. 1 nesmí být podmínky soutěže uveřejněny jiným způsobem a žádným osobám nesmí být sdělen jejich obsah.*

- §5 *Obsah podmínek soutěže*
- §5 (1) *Podmínky soutěže musí obsahovat*
a) *vymezení plnění veřejné zakázky,*
b) *dobu a místo plnění veřejné zakázky,*
c) *požadavky na prokázání kvalifikačních předpokladů uchazečů (§2b),*
d) *způsob hodnocení nabídek (§6),*
e) *požadavky na jednotný způsob zpracování nabídkové ceny včetně platebních podmínek,*
f) *soutěžní lhůtu (§7) a místo otevírání obálek s nabídkami,*
g) *zadávací lhůtu (§8),*
h) *místo pro podávání nabídek a dobu, v níž lze nabídky podat osobně (§9),*
i) *název, sídlo, telefon, popřípadě dálnopis nebo fax zadavatele,*
j) *oznámení o době konání prohlídky místa plnění veřejné zakázky nebo o době, kdy lze nahlédnout do dokumentace, pokud se předpokládá konání prohlídky, nebo pokud tato dokumentace není součástí zadávací dokumentace,*
k) *požadavek na poskytnutí jistoty včetně její výše (§23).*
- §5 (2) *Zadavatel může vymezit další podmínky soutěže, které vyhlásí současně s podmínkami podle odst. 1,*

.....
- §23 *Poskytnutí jistoty*
- §23 (1) *Zadavatel je povinen vyžádat v podmínkách obchodní veřejné soutěže, aby uchazeči k zajištění splnění svých povinností vyplývajících z účasti v obchodní veřejné soutěži poskytli jistotu.*
- §23 (2) *Požadavek na poskytnutí jistoty musí zadavatel uplatnit shodně vůči všem uchazečům. Výši jistoty v absolutní částce stanoví zadavatel v rozmezí 1 % až 5 % budoucího peněžitého závazku.*
- §24 *Formy jistoty - Jistota může být uchazečem poskytnuta pouze jednou z těchto forem:*

a) *bankovní zárukou,*
b) *složením peněžní částky na účet zadavatele nebo na zvláštní účet uchazeče, k němuž zadavatel zřídí výhradní dispoziční právo.*
- §25 *Uvolnění jistoty*

.....
- v hlavě II. této části zákona jsou stanoveny závazné podmínky průběhu soutěže, zejména pak postup při přijímání nabídek, otevírání obálek s nabídkami, náležitosti protokolu o otevírání obálek s nabídkami, složení komise pro posouzení a hodnocení nabídek, zásady hodnocení

podjatosti posuzovatelů a jednání komise při hodnocení nabídek, včetně řešení mimořádných případů a podmínky vypracování zprávy o posouzení a hodnocení nabídek a rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky a o jeho veřejném oznámení; dále navazují pravidla pro uzavření smluv s uchazeči,

- v hlavě III. jsou pak uvedena obdobná pravidla, řešící podmínky realizace dvoustupňové obchodní veřejné soutěže

- třetí část zákona je věnována jiným způsobům zadávání veřejných zakázek:

- §49 Výzva více zájemcům o veřejnou zakázku k podání nabídky

- §49 (1) *U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty přesáhne 2 500 000 Kč, jde-li o nemovitost s výjimkou nájmu nebo o soubor strojů nebo zařízení tvořících samostatný funkční celek, a 500 000 Kč v ostatních případech, může zadavatel uzavřít smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům.*

- §49 (2) *Uzavření smlouvy na podkladě písemné výzvy zasláné zadavatelem zájemcům o veřejnou zakázku, přesáhne-li výše budoucího peněžitého závazku částku stanovenou v §3 odst. 2, se připouští dále v případě*

a) naléhavé potřeby, rozhodla-li tak vláda České republiky,

b) jde-li o specializovanou veřejnou zakázku,

c) kdy na tutéž veřejnou zakázku byla již vyhlášena obchodní veřejná soutěž a byla zrušena z důvodů uvedených v §34 odst. 6, §48 odst. 1 a §66 písm. a),

d) kdy zveřejnění podmínek soutěže by mohlo ohrozit státní tajemství, obranu, bezpečnost státu nebo majetek zadavatele.

- §49 (3) *Zadavatel zasílá výzvu k podání nabídek v případech*

a) podle odst. 2 písm. a), c) a d) nejméně třem zájemcům o veřejnou zakázku,

b) podle odst. 2 písm. b) všem zájemcům poskytujícím plnění specializované veřejné zakázky v České republice.

.....
- §49a *Zjednodušené zadání*

- § 49a (1) *U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy činí více než 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, ale nepřesáhne limity uvedené v §49 odst. 1, je zadavatel povinen vyžádat si před zadáním veřejné zakázky nabídky nejméně od tří zájemců.*

.....
- §49b *Veřejné zakázky malého rozsahu - U veřejných zakázek do výše budoucího peněžitého závazku 100 000 Kč bez daně z přidané hodnoty může zadavatel rozhodnout o přímém zadání veřejné zakázky za cenu obvyklou v místě plnění. Při rozhodnutí o tomto způsobu zadání veřejné zakázky je povinen vycházet z informací o trhu a svých zkušenostech.*

.....
- §50 *Výzva jednomu zájemci k podání nabídky*

- §50 (1) *Uzavření smlouvy na podkladě písemné výzvy zasláné zadavatelem jednomu zájemci o veřejnou zakázku k podání nabídky se připouští v případě*

a) naléhavé potřeby, jde-li o ohrožení životů nebo zdraví lidí, havárii, přírodní katastrofu nebo hrozí-li nebezpečí škody velkého rozsahu,

b) specializované veřejné zakázky v případech, kdy plnění veřejné zakázky může poskytnout jediný zájemce o veřejnou zakázku,

c) dodatečné nebo opakované veřejné zakázky (především z důvodu standardizace nebo slučitelnosti předmětu veřejné zakázky), pokud svým rozsahem nepřekročí 50 % ceny původní veřejné zakázky a výzva bude zadavatelem učiněna do 12 měsíců od splnění veřejné zakázky,

d) částečné obnovy předmětu původní zakázky (zboží nebo zařízení), pokud by změna uchazeče vedla k tomu, že by zadavatel musel pořizovat plnění veřejné zakázky s odlišnými technickými znaky, které by s sebou přinášelo technickou neslučitelnost nebo potíže při provozu a údržbě,

e) kdy zveřejnění podmínek soutěže by mohlo ohrozit státní tajemství, obranu a bezpečnost státu,

f) kdy vítěz architektonické soutěže na předmět zakázky se dohodne se zadavatelem na vypracování projektové dokumentace,

g) plnění do Státních hmotných rezerv.

- §50 (2) Před uzavřením smlouvy musí uchazeč doložit pouze oprávnění k podnikání.

- v části čtvrté zákona je dohledem nad dodržováním zákona pověřen Úřad pro hospodářskou soutěž, jsou stanovena pravidla pro podání, přípustnost a náležitosti námitek, udělování sankcí, v části páté pak ustanovení společná, přechodná a závěrečná, včetně povinností evidenčních archivačních a postupů při zrušení zakázky

Shrnutí

Ze zkušeností z uplatňování cit. předpisu vyplývá, že porušení závazných povinností z něho vyplývajících obvykle vede s velkou pravděpodobností ke zmaření celé veřejné soutěže podáním námitek neúspěšných soutěžících a je proto nezbytně nutné, aby pravidla, stanovená tímto zákonem byla striktně dodržována všemi dotčenými subjekty.

b) Zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže

Účelem tohoto zákona je ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů ("zboží") proti jejímu omezování, zkreslování nebo vylučování ("narušování"). Ochranu hospodářské soutěže proti nekalé soutěži upravují zvláštní předpisy – zejména zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

- působnost zákona je upravena následovně:

- §2 (1) Tento zákon se vztahuje na

a) fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé (dále jen "soutěžitelé"),

b) orgány státní správy a orgány obcí, pokud jde o jejich působnost, která přímo nebo nepřímo souvisí s hospodářskou soutěží.

- §2 (2) Na svazy podnikatelů, komory, živnostenská společenstva a jiné formy sdružování podnikatelů (dále jen "sdružení podnikatelů"), pokud jejich činnost může ovlivňovat hospodářskou soutěž, se ustanovení tohoto zákona použijí obdobně.

.....

- oddíl druhý zákona definuje nedovolené narušování soutěže následovně:

- *Dohody narušující soutěž*

- §3 (1) *Veškeré dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí sdružení podnikatelů a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen "dohody"), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže na trhu zboží, jsou zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud ministerstvo pro hospodářskou soutěž (dále jen "ministerstvo") nepovolilo výjimku.*

- §3 (2) *Zakázanými ve smyslu ustanovení odstavce 1 jsou zejména dohody, popřípadě jejich části, obsahující*

a) *přímé nebo nepřímé určení cen, popřípadě jiných obchodních podmínek,*

b) *závazek omezení nebo kontroly výroby, odbytu, technického vývoje nebo investic,*

c) *rozdělení trhu nebo nákupních zdrojů,*

d) *závazek alespoň jednoho z účastníků, že smlouvy s kupujícími budou vázané podmínkou, že kupující odeberou i další plnění, které s požadovaným předmětem plnění ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí nesouvisí,*

e) *závazek účastníků, že vůči jednotlivým odběratelům budou při plnění stejného charakteru uplatňovány rozdílné obchodní podmínky, kterými budou někteří kupující v hospodářských vztazích znevýhodněni (diskriminace),*

f) *závazek omezit přístup na trh podnikatelům, kteří nejsou členy dohody.*

.....

- §3 (4) *Zákaz dohod podle odstavce 1 se nevztahuje na dohody, jejichž předmětem je*

a) *jednotné používání obchodních, dodavatelských nebo platebních podmínek, s výjimkou dohod o cenách či jejich složkách,*

b) *racionalizace hospodářské činnosti, zejména její specializací, pokud nevede k podstatnému omezení soutěže na trhu,*

c) *podíl na zásobování trhu daného zboží menší než 5 % celostátního trhu nebo menší než 30 % místního trhu, jehož zásobování se účastníci dohody pravidelně účastní.*

.....

- zákon dále upravuje postup při poskytování výjimek, vztahy k předmětům autorského vlastnictví a podmínky spojování podniků, dále formuluje podmínky pro monopolní a dominantní postavení na trhu následovně:

- §9 *Monopolní a dominantní postavení na trhu*

- §9 (1) *Získá-li podnikatel sám nebo v dohodě s jinými podnikateli takové postavení na relevantním trhu, že není vystaven soutěži vůbec (monopolní postavení), popřípadě není vystaven soutěži podstatné (dominantní postavení), je povinen tuto skutečnost neprodleně ohlásit úřadu.*

- §9 (2) *Dominantní postavení na trhu má podnikatel, který dodávkami na relevantním trhu zajišťuje v období kalendářního roku nejméně 30 % dodávek shodného, porovnatelného nebo vzájemně zastupitelného zboží.*

- §9 (3) *Monopolní nebo dominantní postavení nesmí být podnikatelem zneužíváno na újmu jiných podnikatelů nebo spotřebitelů, ani na úkor veřejného zájmu. Zneužitím je zejména*

a) přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění,

b) vázání souhlasu s uzavřením smlouvy na podmínku, že druhá smluvní strana odebere i další plnění, které s požadovaným předmětem smlouvy věcně ani podle obchodních zvyklostí nesouvisí,

c) uplatňování rozdílných podmínek při shodném či srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni,

d) zastavení či omezení výroby, odbytu, nebo technického vývoje zboží za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu na úkor kupujících.

- v dalších oddílech zákona jsou upraveny podmínky působnosti pověřeného orgánu státní správy, postupy pro úřední řízení a udělování sankcí, je stanovena povinnost mlčenlivosti pracovníků orgánu státní správy, postupy řešení sporů, vyplývajících z nedovolené soutěže a podmínky pro zásahy orgánů státní správy a orgánů obcí

Shrnutí

Uplatnění nároků na odpovědnost z tohoto předpisu ve vztahu k výkonu energetického auditu může přicházet v úvahu zejména v případě realizace některých dohod tímto zákonem zakázaných mezi podnikateli.

3. Smluvní vztahy při realizaci EA

3.1. Obecné zásady smluvních vztahů

Se závazkovými smluvními vztahy se energetický auditor setkává nejen při uzavírání svých vlastních smluv na zpracování a dodávku energetického auditu, ale i při posuzování vlivu dodavatelsko odběratelských vztahů na ekonomické a provozní parametry subjektu, posuzovaného při auditní činnosti.

Zabýváme-li se tedy formulováním, posuzováním či realizací smluvních vztahů, nezbyvá nám než přijmout některé obecné zásady realizace smluvních závazkových vztahů, které musíme trvale striktně dodržovat. Nehraje při tom zásadní roli ani konkrétní typ smlouvy, ani předmět smlouvy či statut smluvních partnerů.

Dále uváděné zásady sice platí všeobecně pro tvorbu všech smluvních závazkových vztahů, ale právě v oblasti energetiky a energetického auditu, t.j. specifických a technicky značně komplikovaných problematik, v některých ohledech nabývají zvláštního významu:

a. Smlouva je legislativně definovaný závazný právní úkon

Smluvní vztah je vždy charakterizován svou závazností a tedy i právní vymahatelností.

Je proto nutno si uvědomit, že vstupem do smluvního vztahu se účastněné smluvní strany nejen zavazují dodržet sjednané podmínky smlouvy, ale zavazují se za jejich nedodržení nést plnou odpovědnost.

Smluvní strana, poškozená nedodržením smluvních podmínek, proto může na druhé straně vymáhat odškodnění pomocí legálních právních nástrojů.

b. Smlouva musí být jednoznačná

Základní podmínkou pro jakékoliv rozhodovací akty, související se smluvními závazkovými vztahy, je jednoznačná formulace smlouvy.

Pro dodržení této zásady je vždy nutno veškerá smluvní ujednání formulovat jasně a zejména terminologicky nezpochybnitelně.

Smlouva musí být co možná přehledná a jednoduchá. Čím komplikovanější smlouva, tím větší riziko jejího nesprávného reprodukování. Je proto vhodné smlouvu formálně rozdělovat do věcně ucelených pasáží či bloků.

Smlouva musí být při tom co možná stručná a nesmí tedy obsahovat zbytečná či pouze proklamativní ujednání. Proto plně postačují i stručné odkazy na platné předpisy, do smlouvy tedy není nutno citovat obsáhlé pasáže vyhlášek a zákonů.

c. Smlouva slouží jak k provedení právního aktu, tak i k definování podmínek jeho realizace

Smlouva musí vždy formulovat alespoň základní podmínky, za nichž je smluvní vztah uzavírán a které se smluvní strany zavazují dodržovat po dobu jeho trvání.

Lze proto konstatovat, že dokument na jehož základě je realizován akt smluvního závazkového vztahu, tedy smlouva, by měl obsahovat nejen část formulující právní závazky účastněných subjektů, ale v případě potřeby i metodické nástroje sloužící k trvale bezchybnému a spolehlivému plnění smluvních závazků a k realizaci vztahů smluvních partnerů.

d. Smlouva vždy musí být konkrétní

Tvorba konkrétní smlouvy musí být vždy podřízena výhradně konkrétnímu smluvnímu účelu a individuálním parametrům konkrétního smluvního vztahu.

Tzv. prefabrikované (vzorové, jednotné a pod.) smlouvy lze s minimálním rizikem používat výhradně při řešení opakovaných jednoduchých a nekomplikovaných smluvních aplikací a i v těchto případech je nutno opakovaně prověřovat, zda jsou formulace smlouvy adekvátní požadovaným parametrům.

Smlouva musí vždy zohledňovat charakteristické parametry smluvního vztahu, zejména atypické parametry související se sjednávaným předmětem smlouvy.

Za téměř vzorové příklady lze považovat dodávky tak atypického zboží, jakým jsou různé formy energie, zejména pak energie tepelné, kdy sjednávané smluvní podmínky jsou přímo odvislé od konkrétních provozních podmínek, typu soustavy, teplotního média, provozních parametrů a řady dalších faktorů.

Konkrétní definice smluvních vztahů lze tedy považovat za definice individuální a tedy i zásadně nepřenositelné do odlišně definovaného prostředí.

e. Smlouva je projevem svobodné vůle smluvních stran

Vždy je nutno akceptovat zásadu, že uzavírání smlouvy je projevem svobodné vůle účastněných smluvních stran. Tato vůle, snaha ani její výsledky při uzavírání smluvního závazkového vztahu až na výjimky nepodléhají jiné kontrole, než kterou jsou schopni vlastními silami zajistit účastníci smlouvy.

Pokud je smlouva uzavřena, je platná a tedy právně vymahatelná i v případě, že je nedokonalá, nekompletní či přímo chybná.

Prokazování neplatnosti smlouvy z důvodu její nedokonalosti či v ní zakomponovaných chyb je značně obtížné, ne-li přímo nemožné. Občanský zákoník v této souvislosti v § 37 výslovně uvádí, že právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný stejně jako v případě, že jeho plnění je nemožné. Současně však tento předpis uvádí, že právní úkon není neplatný pro chyby v psaní a počtech, je-li jeho význam nepochybný.

3.2. Standardní typy smluvních vztahů

V následujícím stručném shrnutí uvádíme základní typy smluvních vztahů, s nimiž se lze setkat v oblasti energetiky, resp. provádění energetického auditu:

Typ smlouvy:	Smlouva kupní
Použití:	Prodej a nákup zboží
Základní právní úprava:	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
Základní parametry:	Definice předmětu smlouvy, definice ceny, definice množství zboží a dodacích podmínek.
Zvláštní formy:	o prodeji podniku (viz obchodní zákoník) o koupi najaté věci (viz obchodní zákoník) o dodávce energie (viz zákon 222/1994 Sb.)
Typ smlouvy:	Smlouva příkazní
Použití:	Někdy se používá pro dílčí zajištění činností, souvisejících s provozem tepelných zařízení např. prostřednictvím najaté fyzické osoby.
Základní právní úprava:	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Základní parametry:	Závazek příkazníka zajistit pro příkazce definovanou věc, definice pokynů příkazce, definice způsobu převodu užítku z činnosti příkazníka na příkazce, stanovení případné odměny příkazníka.
Zvláštní formy:	smlouva o obstarání věci (viz občanský zákoník) smlouva o obstarání prodeje věci (viz občanský zákoník) (viz také smlouva mandátní)
Typ smlouvy: Použití:	Smlouva mandátní Používá se například pro zajištění provozu zařízení pro výrobu a rozvod tepla nebo pro správu domovního bytového fondu. Jedná-li se o činnost autorizovanou dle zákona č. 222/1994 Sb., je držitelem státní autorizace mandant.
Základní právní úprava: Základní parametry:	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník Zplnomocnění mandatáře k výkonu definované činnosti, stanovení mandátní odměny. Mandátní činnost vykonává mandatář jménem mandanta a na účet mandanta.
Typ smlouvy: Použití:	Smlouva komisionářská Poměrně výjimečně se používá pro zajištění provozu tepelných zařízení smluvním subjektem.
Základní právní úprava: Základní parametry:	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník Závazek komisionáře (např. provozovatelského subjektu) zařídit vlastním jménem pro komitenta (např. pro vlastníka zařízení) a na jeho účet určitou obchodní záležitost (např. dodávku tepla odběratelům). Komitent hradí komisionáři za jeho činnost odměnu. Pověření a pokyny komisionáře k výkonu definované činnosti obchodního charakteru, stanovení odměny komisionáře. Jedná-li se o činnost, podléhající státní autorizaci dle zákona č. 222/1994 Sb., nelze tento typ smluvního vztahu použít pro jeho nesoulad s podmínkami státní autorizace.
Typ smlouvy: Použití:	Smlouva pojistná Pojištění majetku, osob nebo odpovědnosti.
Základní právní úprava: Základní parametry:	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník Závazek pojistitele poskytnout plnění v případě vzniku nahodilé události, definice nahodilé události, definice podmínek pro poskytnutí plnění. Základní pojistné podmínky musí být součástí smlouvy a musí být schváleny orgánem státního dozoru v pojišťovnictví.
Typ smlouvy: Použití:	Smlouva o půjčce Půjčka, zejména peněz.
Základní právní úprava:	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Základní parametry:	Závazek věřitele poskytnout dlužníkovi věci, zejména peníze, závazek dlužníka věci vrátit po uplynutí sjednané doby. Definice předmětu půjčky a termínů.
Typ smlouvy:	Smlouva o výpůjčce
Použití:	Bezplatné užívání věci, obvykle věci movité.
Základní právní úprava:	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
Základní parametry:	Závazek půjčitele poskytnout vypůjčiteli věc za účelem bezplatného užívání, závazek vypůjčitele věc vrátit po uplynutí sjednané doby. Definice věci a způsobu jejího užívání.
Typ smlouvy:	Smlouva o nájmu
Použití:	Úplatné užívání věci movité i nemovité.
Základní právní úprava:	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
Základní parametry:	Závazek pronajímatele poskytnout nájemci věc na sjednanou dobu za účelem jejího užívání, včetně čerpání užitků nájemci z toho plynoucích, závazek pronajímatele věc svým nákladem udržovat. Definice věci, podmínek jejího užívání, definice nájmu a platebních podmínek.
Zvláštní formy:	nájem zařízení pro výrobu a rozvod tepla pro podnikání a pro výkon autorizované činnosti (viz zákon č. 222/1994 Sb. a předpisy související) Nájem nebytových prostor v souladu se zákonem č. 116/1990 Sb., o nájmu nebytových prostor
Typ smlouvy:	Smlouva o dílo
Použití:	Provedení díla za sjednanou cenu. Dílo by mělo mít charakter konkrétní věci, služby nebo činnosti s konkrétně definovatelným (materiálním) výstupem.
Základní právní úprava:	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
Základní parametry:	Závazek zhotovitele provést pro objednatel sjednané dílo na nebezpečí zhotovitele. Definice předmětu díla, definice rozsahu, jakosti, ceny a doby provedení díla.
Typ smlouvy:	Smlouva o úvěru
Použití:	Zajištění finančních prostředků, obvykle na provozní nebo investiční účely.
Základní právní úprava:	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
Základní parametry:	Závazek věřitele poskytnout dlužníkovi v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, závazek dlužníka tyto prostředky ve sjednané době vrátit včetně sjednaných úroků věřiteli.

Definice poskytnuté částky a úvěrových podmínek (splátky, termíny a pod.).

Typ smlouvy:

Smlouva o kontrolní činnosti

Použití:

Používá se pro zajištění provádění nestranné kontrolní činnosti v podnikatelském subjektu, zejména ve specifických odborných oblastech (ekonomika, účetnictví, kontrolní energetický audit a pod.)

Základní právní úprava:

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Základní parametry:

Závazek vykonavatele kontroly provést za úplatu pro objednatele nestranné zjištění stavu věci nebo ověření výsledku určité činnosti a vydat o tom kontrolní osvědčení. Definice předmětu kontroly, definice požadovaných výstupů kontroly, definice termínů a sjednané ceny.

3.3. Smluvní zabezpečení realizace energetického auditu

Kvalitní smluvní zabezpečení zpracování energetického auditu a stanovení ceny za jeho zpracování přijatelné pro obě strany jsou předpokladem jak dobré spolupráce energetického auditora se zadavatelem energetického auditu, tak i bezkonfliktního splnění auditem požadovaných výstupů.

Činnosti, vedoucí k obchodní realizaci dodávky energetického auditu, musí být vždy zpracovány výhradně v intencích obecně platných předpisů, upravujících standardní podmínky dodávek prací a činností. Základní pravidla stanoví především zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, a zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Občanský zákoník je základním, obecně platným předpisem upravujícím majetkové vztahy fyzických a právnických osob, majetkové vztahy mezi těmito osobami a státem i vztahy, vyplývající z práva na ochranu těchto osob, pokud tyto vztahy nejsou upraveny jinými legislativními opatřeními. Specializovaným předpisem, zaměřeným na oblast podnikání, je pak obchodní zákoník, upravující zejména postavení podnikatelských subjektů, stanovící podmínky realizace obchodních závazkových vztahů mezi podnikatelskými subjekty a upravující i další vztahy s podnikáním související.

Z uvedených předpisů je patrné, které jimi konkretizované typové varianty smluvních závazkových vztahů lze využít k realizaci dodavatelsko odběratelského vztahu mezi zadavatelem energetického auditu a jeho zpracovatelem - energetickým auditorem.

V úvahu při tom mohou nejčastěji přicházet následující možnosti, volené dle cíle a účelu energetického auditu - smlouva o dílo a smlouva o kontrolní činnosti.

Smlouva o dílo je standardní smlouvou, používanou pro většinu realizace dodávek činností a prací. Její základní podmínky jsou obecně upraveny buď ustanoveními zákona č.40/1968 Sb., občanského zákoníku, v hl. IV., §§ 631 - 656 nebo - pokud je smlouva uzavírána mezi podnikatelskými subjekty - v části III., hlavě II., zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, v §§ 536 - 565.

Použití smlouvy o dílo lze předpokládat zejména při realizaci informativního, základního a podrobného auditu.

Smlouva o kontrolní činnosti je upravena ustanoveními části III., hlavy II., zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, v §§ 591 - 600 a přichází v úvahu zejména pro účely realizace kontrolního (ověřovacího) energetického auditu, zaměřeného na kontrolu splnění požadovaných nebo předpokládaných parametrů opatření, realizovaných například na základě financování z rozpočtových prostředků státu nebo jiných účelových finančních zdrojů.

V souvislosti s realizací smluvních vztahů je nutno upozornit na některé další závazné povinnosti, stanovené výše uvedenými předpisy, které energetický auditor musí dodržet.

Z nich zřejmě nejzávažnější je povinnost dodržování pravidel při nakládání s obchodně důvěrnými informacemi, které auditorovi pro zpracování energetického auditu poskytuje přímo zadavatel auditu nebo které auditor pro svou činnost musí sám zjistit. Pokud jsou tyto informace zadavatelem považovány za předmět obchodního tajemství, vztahují se na ně ustanovení §§ 17 - 20 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku. Způsob nakládání s informacemi tohoto typu se obvykle řeší v rámci smlouvy o zpracování auditu.

Je zřejmé, že zpracování spolehlivé a funkční smlouvy na realizaci energetického auditu představuje poměrně komplikovanou a značně odpovědnou činnost.

3.4. Smlouva o dílo na zpracování energetického auditu

Smlouva obvykle obsahuje následující základní části :

- ujednání definující předmět smlouvy, vč. podrobné specifikace zadání, resp. upřesňujících požadavků zadavatele,
- ujednání o ceně díla a o jejím způsobu úhrady,
- ujednání o termínu (termínech) plnění, kde mohou být dohodnuty i některé dílčí termíny, kontrolní a konzultační dny a pod.,
- ujednání definující konkrétní způsob částečného a konečného splnění smlouvy a povinnosti objednatele i zhotovitele, zejména s ohledem na vzájemnou součinnost, na předávání potřebných podkladů a údajů, vstup do zařízení zadavatele a pod.
- ujednání určující způsob kontroly (právo objednatele kontrolovat postup práce na díle),
- ujednání určující postup objednatele i zhotovitele při shledání vad na díle,
- ujednání určující dohodnuté finanční sankce při porušení (nesplnění) smlouvy,
- případně další ujednání podle dohody smluvních stran (např. garance energetického auditora za dosažení úspor energie, ochranu dat atd.).

Obecně platné předpisy, upravující závazkové smluvní vztahy dávají široký prostor pro formulaci jednotlivých odstavců smlouvy o dílo, což umožňuje předmět smlouvy i ostatní náležitosti podrobně specifikovat a předejít tak případným nejasnostem při předávání hotového díla objednateli.

Dále uvádíme některé příklady formulací nejdůležitějších ujednání smlouvy o dílo na provedení energetického auditu. Především jde o formulace předmětu smlouvy, ceny díla, způsobu úhrady a termínů plnění.

Předmět smlouvy

je obvykle definován názvem, např. *"Energetický audit průmyslového závodu, budovy, podnikatelského záměru (projektu) na atd."*

Přímo v textu tohoto smluvního ujednání lze uvést libovolné podrobnosti zadání, základní podmínkou kvality smluvního vztahu je jazyková dokonalost příslušných formulací tak, aby smluvní závazek byl definován jednoznačně a přesně.

Lze též použít přílohovou část (definovanou jako nedílnou součástí smlouvy), obsahující podrobnou specifikaci předmětu díla. Použití této varianty lze doporučit zejména u komplikovaných nebo etapizovaných výstupů nebo u postupně doplňovaných či upřesňovaných zadání. Jako příklad formulace ujednání, definujících některé aspekty předmětu smlouvy lze uvést:

"Zhotovitel se zavazuje ke dni, stanovenému smlouvou, vypracovat a předat zadavateli energetický audit (průmyslového závodu, budovy, podnikatelského záměru, projektu atd.) s cílem nalézt potenciál úspor energie a úspor nákladů na energii a navrhnout optimální opatření k jejich získání.

Závěrečná zpráva o provedeném energetickém auditu bude předána objednateli ve dvou shodných vyhotoveních v písemné formě a bude obsahovat:

Současně bude předáno jedno vyhotovení díla na datovém nosiči ve formátu a zhotovitel předá zadavateli veškeré podklady, poskytnuté zadavatelem zhotoviteli ke zpracování díla.

Práva k předmětu díla přecházejí na zadavatele úhradou sjednané ceny díla.

Zadavatel se zavazuje spolupracovat na dosažení cíle smlouvy zejména poskytnutím podkladů uvedených v příloze ke smlouvě, výsledek řešení převzít, zaplatit a nakládat s ním způsobem a k účelu stanovenému smlouvou."

Pro sjednání spolehlivého způsobu a formy předání podkladů, potřebných pro vypracování díla, je vhodné sjednat m.j.:

- osobu pověřenou zadavatelem k jednání se zhotovitelem ve věci vypracování díla a k zajištění a předání nezbytných podkladů zhotoviteli
- oprávnění vstupu pověřených pracovníků zhotovitele do objektů zadavatele (v případě potřeby včetně zajištění školení BOZ a PO)
- oprávnění pověřených pracovníků zhotovitele požadovat informace a údaje na pracovnících zadavatele
- postup v případě, že zhotovitelem požadované údaje jsou nedostupné nebo neexistují - buď pak mohou být pořizovány zhotovitelem na náklady zadavatele nad rámec sjednané ceny nebo se prodlužují sjednané termíny realizace díla o dobu nezbytnou pro zajištění potřebných údajů nebo se práce na realizaci díla přeruší bez vlivu na sankční ujednání o nedodržení sjednaných termínů
- předávání pracovních podkladů mezi smluvními stranami by mělo být vždy sjednáno na základě oboustranně potvrzeného předávacího protokolu

Ujednání o ceně díla a způsobu úhrady :

Stanovení ceny za provedení energetického auditu je většinou založeno na ocenění množství práce na jednotlivých etapách podle zadání energetického auditu.

Vzhledem k tomu, že zatím neexistuje žádný závazný ceník pro práci energetického auditora, je nutno postupovat v souladu s ustanoveními zákona o cenách a cenu za energetický audit formulovat jako cenu smluvní, dohodnutou ve smlouvě mezi zadavatelem a zpracovatelem.

Při výpočtu ceny díla (kalkulaci ceny) je proto vhodné ocenit počet pracovních hodin podle jednotlivých profesí příslušných specialistů, kteří se budou na díle spolupodílet, i když odpovědnost za celé dílo má vždy energetický auditor.

Současná cena jedné hodiny práce energetického auditora se odvíjí od individuální kalkulace pro každý jednotlivý případ. Tato kalkulace závisí na rozsahu auditu, na přijatelnosti ceny pro zadavatele auditu a na četnosti a nákladovosti případných nezbytných subdodávek.

Do celkové ceny díla je třeba zahrnout i další náklady, související s jeho realizací, např. cestovné, náklady spojené s prováděním technických měření (tj. za použití přístrojů - většinou pevnou sazbou za jednu hodinu jejich použití), náklady přizvaných externích spolupracujících partnerů apod.

Cenové ujednání se může též doplnit zvláštním motivačním ustanovením, podle kterého auditor má nárok na jednorázovou odměnu určenou procentuálně z prokazatelného ročního snížení nákladů na energii. Podmínkou realizace tohoto ujednání je však možnost oboustranné kontroly dosahovaných energetických a ekonomických parametrů po realizaci auditem navrhovaných opatření.

Obvykle je vhodné vypracovat pro potřeby subjektu energetického auditora ceník dílčích činností a operací, z nichž lze následně skládat výslednou cenu dle rozsahu a zaměření zadavatelem požadovaného díla. V každém případě je však vždy třeba průběžně kontrolovat nákladovost realizace díla ve vztahu ke sjednané ceně a ceníkové položky zhotovitele případně korigovat.

Kalkulace ceny díla by měla být vždy součástí cenové nabídky, případně i smlouvy – viz zákon č. 526/1990Sb., o cenách.

Platební režim se obvykle sjednává ve vazbě na rozsah a nákladovost díla. Malé akce se obvykle hradí jednorázovou úhradou, úhradu rozsáhlejších prací je vhodné rozdělit na postupné zálohové platby s tím, že závěrečná částka úhrady by měla být zaplácena po úspěšném předání díla.

Cenové a platební ujednání obsažené ve smlouvě pak může znít:

"Potřeba práce k provedení díla byla oceněna dle specifikace předmětu smlouvy. Cena byla stanovena v souladu se zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, jako cena smluvní a činí, t.j. slovem"

Ze sjednané celkové částky za zhotovení díla bude zhotovitel fakturovat

- 30% do jednoho měsíce (případně do 14 dnů) po podpisu smlouvy,*
- 40% při předložení rukopisu díla k závěrečné konzultaci a připomínkám,*
- 30% po převzetí závěrečné zprávy objednatelem."*

Obvykle se současně sjednává konkrétní způsob fakturace při použití zálohových faktur, způsob konečného vyúčtování a případně další opatření pro vypořádání daně z přidané hodnoty (DPH) dle daňového režimu smluvních partnerů.

Dalším příkladem jsou formulace ujednání o termínech plnění předmětu díla:

"Zhotovitel předloží objednateli závěrečnou zprávu o provedeném energetickém auditu nejpozději do dne"

Dále jsou tímto sjednány dílčí termíny plnění:

- konzultace celkového hodnocení dosavadního stavu energetického hospodářství do,*
- konzultace návrhů energeticky úsporných opatření do,*
- předložení konceptu díla k závěrečné konzultaci dnů před termínem odevzdání závěrečné zprávy."*

Lze stanovit větší počet dílčích termínů po jednotlivých etapách práce podle zadání energetického auditu nebo nemusí být smluvně stanoveny žádné dílčí termíny.

Provádění průběžných konzultací zhotovitele s objednatelem energetického auditu v průběhu práce na díle je však pro výslednou kvalitu díla vždy užitečné, neboť mohou být postupně odstraňovány chyby a nedostatky v pořizovaných či vyhodnocovaných údajích a informovanost zhotovitele díla o posuzované problematice se průběžně zkvalitňuje.

V rámci smlouvy by též měl být sjednán přiměřený způsob ochrany pořizovaných nebo zpracovávaných údajů, např.:

„Smluvní strany se zavazují, že všechny informace poskytnuté v rámci této smlouvy jednou stranou straně druhé se pokládají za předmět obchodního tajemství v souladu s § 17 a §§ následujícími zákona č. 513/1991 Sb.“

3.5. Smlouva o kontrolní činnosti na zpracování kontrolního energetického auditu

Pro zpracování smlouvy o kontrolní činnosti na zpracování kontrolního (ověřovacího) energetického auditu platí obdobné zásady jako v případě realizace smlouvy o dílo, odlišnosti však vyplývají nejen z poněkud jiného zaměření auditu, ale především z odlišné právní úpravy na jejímž základě je smlouva realizována.

Zatímco smlouva o dílo může být uzavřena jak mezi fyzickými a právními osobami v souladu s občanským zákoníkem, případně mezi právními osobami – podnikatelskými subjekty – v souladu se zákoníkem obchodním, lze smlouvu o kontrolní činnosti uzavírat výhradně mezi právními subjekty, neboť je právně chráněna výhradně zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem.

Je třeba si však uvědomit, že na rozdíl od smlouvy o dílo, kterou lze formulovat poměrně volně, u smlouvy o kontrolní činnosti je řada parametrů smlouvy i jejího plnění jednoznačně formulována i chráněna zákonem.

Dále lze využít pro potřebu realizace smlouvy o kontrolní činnosti některých ustanovení zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole ve znění zákona č. 166/1993 Sb. a zákona č. 148/1998 Sb., který značně podrobně upravuje způsob realizace kontrolních činností. Pro tyto účely lze využít především ustanovení § 9 až § 16 části III. cit. zákona (Kontrolní řád). Zpracovatel smlouvy o kontrolním auditu pak nemusí pracně vytvářet jinak poměrně komplikovanou metodickou část smlouvy a poskytnout zadavateli kontrolního auditu ověřené postupy kontrolní činnosti.

Současně je nutno akceptovat následující ustanovení obchodního zákoníku, upravující realizaci smlouvy o kontrolní činnosti (cit.):

- §594 (1) *Vykonavatel kontroly je povinen ji provést v rozsahu a způsobem stanoveným ve smlouvě, jinak v rozsahu a způsobem obvyklým při obdobných kontrolách.*

- §594 (2) *Nevyplývá-li ze smlouvy něco jiného, má se za to, že se kontrola má uskutečnit bez zbytečného odkladu v místě, kde se podle smlouvy nachází předmět kontroly. Není-li toto místo ve smlouvě uvedeno, je objednavatel povinen oznámit včas vykonavateli kontroly dobu a místo, kde se má kontrola uskutečnit.*

- §595 (1) *Vykonavatel kontroly má nárok na úplatu po splnění povinnosti provést kontrolu a vydat kontrolní osvědčení.*

- §595 (2) *Není-li úplata smluvena, je objednatel povinen zaplatit úplatu obvyklou v době uzavření smlouvy se zřetelem k předmětu, rozsahu, způsobu a místu kontroly.*

- §595 (3) *Vedle úplaty je objednatel povinen uhradit vykonavateli kontroly i nutné a účelně vynaložené náklady vzniklé při provedení kontroly, pokud z jejich povahy nevyplývá, že jsou již zahrnuty v úplatě.*

- §596 *Objednatel je povinen poskytnout vykonavateli kontroly součinnost nutnou k provedení kontroly, zejména mu umožnit potřebný přístup k předmětu kontroly.*

- §597 *Provedení kontroly se nedotýká právních poměrů mezi objednatel a jinými osobami, zejména osobami, jimž je určen nebo od nichž pochází předmět kontroly.*

- §598 *Jestliže vykonavatel kontroly neprovedl kontrolu řádně, nevznikají mu nároky podle §595 a objednatel může po uplynutí doby stanovené pro provedení kontroly od smlouvy odstoupit.*

- §599 *Vykonavatel kontroly je povinen nahradit škodu způsobenou porušením povinnosti provést řádně kontrolu, jen pokud tato škoda nemůže být nahrazena uplatněním nároku objednatel vůči osobě odpovědné za vadné plnění, jež je předmětem kontroly. Jako náhradu škody však nemůže objednatel požadovat náhradu toho, co opomenul včas oznámit nebo vymáhat*

vůči osobě odpovědné za vadné plnění předmětu kontroly, nebo co objednatel nemůže vymáhat vzhledem k ujednání uzavřenému s touto osobou, jež takový nárok po provedené kontrole vylučuje.

- §600 *Je-li vykonavatel kontroly podle §599 povinen k náhradě škody, přecházejí na něho zaplacením této náhrady nároky, které má objednatel vůči osobě odpovědně za vadné plnění předmětu kontroly tak, jako by mu byly tyto nároky postoupeny.*

Je patrné, že zadání kontrolního aktu je plně závislé na formulaci smlouvy o kontrolní činnosti, která by opět měla obsahovat standardně strukturovaná ujednání, t.j.:

- ujednání definující předmět smlouvy, vč. podrobné specifikace zadání, resp. upřesňujících požadavků zadavatele,
- ujednání o ceně a o způsobu úhrady,
- ujednání o termínu (termínech) plnění, kde mohou být dohodnuty i některé dílčí termíny, kontrolní a konzultační dny a pod.,
- ujednání definující konkrétní způsob splnění smlouvy a povinnosti objednatele i zhotovitele, zejména s ohledem na vzájemnou součinnost, na předávání potřebných podkladů a údajů, vstup do zařízení zadavatele a pod.
- ujednání určující postup objednatele i zhotovitele při shledání vad na díle,
- ujednání určující dohodnuté finanční sankce při porušení (nesplnění) smlouvy,
- případně další ujednání podle dohody smluvních stran

Dále opět uvádíme některé příklady formulací nejdůležitějších ujednání smlouvy o kontrolní činnosti na provedení kontrolního energetického auditu.

Předmět smlouvy

je obvykle definován názvem, např. *"Energetický kontrolní audit investiční akce..... atd."*

Přímo v textu tohoto smluvního ujednání lze uvést libovolné podrobnosti zadání, základní podmínkou kvality smluvního vztahu je jazyková dokonalost příslušných formulací tak, aby smluvní závazek byl definován jednoznačně a přesně.

Použití přílohové části – Specifikace kontroly - definované jako nedílnou součástí smlouvy je v těchto případech obvykle nutností.

Jako příklad formulace ujednání, definujících některé aspekty předmětu smlouvy lze uvést:

"Vykonavatel kontroly se zavazuje ke dni, stanovenému smlouvou, vypracovat a předat zadavateli kontrolní energetický audit s cílem ověřit splnění parametrů realizovaných opatření a porovnat projektem předpokládané parametry s parametry skutečně dosahovanými v období od do

Vykonavatel kontroly dále ověří, zda finanční prostředky, poskytnuté na realizaci investice....., byly vynaloženy v souladu s účelem jejich poskytnutí

Závěrečná zpráva o provedeném kontrolním energetickém auditu bude předána objednateli ve dvou shodných vyhotoveních v písemné formě a bude obsahovat:

Současně bude předáno jedno vyhotovení díla na datovém nosiči ve formátu a zhotovitel předá zadavateli veškeré podklady, poskytnuté zadavatelem zhotoviteli ke zpracování díla.

Zadavatel kontroly se zavazuje spolupracovat na dosažení cíle smlouvy zejména

poskytnutím podkladů uvedených v příloze ke smlouvě, výsledek řešení převzít, zaplatit a nakládat s ním způsobem a k účelu stanovenému smlouvou."

Pro sjednání spolehlivého způsobu a formy předání podkladů, potřebných pro vypracování díla, je vhodné sjednat m.j.:

- osobu pověřenou zadavatelem k jednání se zhotovitelem ve věci vypracování díla a k zajištění a předání nezbytných podkladů zhotoviteli

- oprávnění vstupu pověřených pracovníků zhotovitele do objektů zadavatele (v případě potřeby včetně zajištění školení BOZ a PO)

- oprávnění pověřených pracovníků zhotovitele požadovat informace a údaje na pracovištích zadavatele

- postup v případě, že zhotovitelem požadované údaje jsou nedostupné nebo neexistují - buď pak mohou být pořizovány zhotovitelem na náklady zadavatele nad rámec sjednané ceny nebo se prodlužují sjednané termíny realizace díla o dobu nezbytnou pro zajištění potřebných údajů nebo se práce na realizaci díla přeruší bez vlivu na sankční ujednání o nedodržení sjednaných termínů

- předávání pracovních podkladů mezi smluvními stranami by mělo být vždy sjednáno na základě oboustranně potvrzeného předávacího protokolu

Ujednání o ceně díla a způsobu úhrady :

Stanovení ceny za provedení kontrolního energetického auditu a sjednání jeho úhrady se provádí obdobně jako u smlouvy o dílo, kalkulace ceny díla by měla být vždy součástí cenové nabídky, případně i smlouvy – viz zákon č. 526/1990Sb., o cenách.

4. Závěr

Výsledky činnosti energetických auditorů se za poslední roky postupně začínají projevovat ve snižování energetické spotřeby i nákladovosti energetického hospodářství a v odstraňování některých chyb a nedostatků, vzniklých v předcházejících obdobích v oblasti energetiky.

Není to rozhodně činnost lehká ani jednoduchá a její náročnost klade vysoké nároky jak na profesní, tak i morální kvality energetického auditora.

Technická, ekonomická i legislativní komplikovanost problematiky i prostředí, v němž je energetický audit realizován, poměrně značné finanční toky, existující na soustavách výroby, rozvodu a spotřeby energie, ale zejména ostrý konkurenční boj mezi dodavateli a investory energetických investic, stavějí energetického auditora - nezávislého posuzovatele výchozího stavu – v řadě případů do značně nepříjemné pozice.

Na straně jedné zadavatel energetického auditu od něho očekává levná, funkční a jednoduchá opatření, přinášející zadavateli téměř ihned ekonomický profit, současně však neradi slyší, že jejich některé problémy jsou způsobeny jejich vlastními chybami a omyly.

Na straně druhé dodavatelé a dealéři různých energetických, technických a finančních komodit považují energetického auditora za osobu, narušující jejich obchodní aktivity a snaží se jeho činnost buď eliminovat nebo ji naopak účelově využít pro vlastní užitek.

Nejen potenciální, ale i skutečně realizované pokusy o zpochybnění pozice nezávislého energetického auditora nejsou v takových případech pouhou teorií, ale setkáváme se s nimi i v praxi. Stejně tak však může dojít i k omylům a chybám zpracovatele auditu, způsobených jeho pouhou neinformovaností či souběhem nahodilých událostí.

Výsledkem však může být vždy znehodnocení námahy, vynaložené na vypracování energetického auditu, v krajním případě pak i vznik škody s následkem požadavku její náhrady ze strany energetického auditora.

Jedinou cestou, jak se vyhnout zpochybnění osoby energetického auditora a jím vypracovávaného energetického auditu, je vědomí právní odpovědnosti za výkon činnosti energetického auditora, jeho vysokou kvalifikovanost, morální kredit a zásadovost. A za nedílnou součást takové kvalifikovanosti energetického auditora lze považovat i vědomí jeho právní odpovědnosti za výstupy a důsledky jeho činnosti.

Zpracovatelé tohoto textu doufají, že svým malým dílem alespoň trochu přispěli k tomuto cíli.

Současně však konstatují, že pro zlepšení pozice energetického auditu i jeho tvůrců je třeba učinit ještě mnoho, zejména právě na poli legislativně právním, ale i v oblasti profesní organizace energetických auditorů, jejich průběžného vzdělávání a informování.

V Praze, listopad 1998